

CONSILIUL CONCURENȚEI

**RAPORTUL
PRIVIND AJUTOARELE DE STAT
ACORDATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA
PENTRU ANUL 2023**

**CHIȘINĂU
2024**

CUPRINS

ABREVIERI ȘI ACRONIME.....	3
INTRODUCERE.....	4
SINTEZA	6
CAPITOLUL I. Situația social-economică a Republicii Moldova	8
CAPITOLUL II. Analiza ajutorului de stat raportat.....	10
2.1.Caracterizare generală.....	10
2.2. Modalitățile de acordare a ajutorului de stat	13
2.3. Formele de acordare a ajutorului de stat	15
2.4. Obiectivele de acordare a ajutorului de stat.....	19
2.6. Furnizorii ajutorului de stat	28
CAPITOLUL III. Măsurile de sprijin cu impact anticoncurențial nesemnificativ	31
3.1.Ajutorul de minimis.....	31
3.2 Măsurile de sprijin acordate pentru prestarea serviciilor de interes economic general.....	37
3.3. Ajutorul de stat destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale	48
DIRECȚII DE PERFECTIONARE A POLITICII CONCURRENTIALE ÎN DOMENIUL AJUTORULUI DE STAT.....	50
ANEXE	51
ANEXA NR. 1. ANEXA TEHNICĂ.....	51
ANEXA NR. 2. LISTA ACTELOR JURIDICE ÎN BAZA CĂRORA AU FOST ACORDATE AJUTOARELE DE STAT RAPORTATE ÎN BAZA CADRULUI GENERAL PENTRU ANUL 2023	54
ANEXA NR. 3.VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT PE OBIECTIVE ȘI FORME DE ACORDARE, ÎN BAZA CADRULUI GENERAL...	57
ANEXA NR. 4.VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT PE FORME DE ACORDARE ȘI FURNIZORI, ÎN BAZA CADRULUI GENERAL	58
ANEXA NR. 5. VALOAREA AJUTORULUI DE STAT ACORDAT PENTRU PRESTAREA SIEG PE FORME DE ACORDARE ȘI FURNIZORI.....	60

ABREVIERI ȘI ACRONIME

Acord de Asociere	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014 (publicat în Monitorul Oficial Nr. 185-199 din 18.07.2014)
AIPA	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
Anul de raportare	Perioada 01.01.2023-31.12.2023
APC	Autorități ale administrației publice centrale
APL	Autorități ale administrației publice locale
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM	Banca Națională a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
ÎMM	Întreprinderi mici și mijlocii
Legea cu privire la ajutorul de stat	Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat (publicat în Monitorul Oficial Nr. 166-169a din 16.08.2012)
MO	Monitorul Oficial
ODA	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
p.p.	Puncte procentuale
PI	Parc Industrial
PIB	Produsul Intern Brut
SIEG	Servicii de interes economic general
SIRASM	Sistemul informațional automatizat “Registrul ajutoarelor de stat”, elaborat în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.378/2014 pentru aprobarea Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” (publicat în Monitorul Oficial Nr. 142-146 din 03.06.2014)
UE	Uniunea Europeană
VAB	Valoarea adăugată brută

INTRODUCERE

Monitorizarea ajutorului de stat reprezintă o componentă fundamentală în asigurarea unui mediu concurențial loial și în susținerea unor condiții de concurență echitabile între întreprinderi.

Ajutorul de stat se referă la orice formă de avantaj acordat selectiv întreprinderilor de către autoritățile publice. Astfel, o întreprindere care beneficiază de măsuri de sprijin din partea statului obține un avantaj economic competitiv față de ceilalți jucători de pe piață. Intervenția statului în economie este justificată atunci când aceasta contribuie la îmbunătățirea eficienței pieței și/sau la reducerea inechității sociale sau regionale.

În ceea ce privește ajutoarele de stat acordate în anul 2023, Consiliul Concurenței a fost informat de 327 de furnizori. Informațiile au fost prezentate de APC, de instituțiile subordonate acestora, precum și de APL de nivel I și II.

Prezentul raport, al XI-lea de la intrarea în vigoare a Legii privind ajutorul de stat, reprezintă un instrument statistic esențial pentru asigurarea transparenței în domeniul ajutoarelor de stat. Acesta oferă date relevante pentru APC și APL, sprijinind elaborarea de politici economice eficiente și luarea unor decizii corecte privind utilizarea resurselor publice disponibile. În același timp, raportul poate constitui o sursă valoroasă pentru cercetări științifice.

Raportul include atât analiza ajutoarelor existente, care au continuat să fie acordate în perioada de raportare, cât și a ajutoarelor noi, a ajutoarelor de minimis, a măsurilor de sprijin destinate prestării SIEG, precum și a ajutoarelor destinate compensării pagubelor provocate de calamități naturale sau alte situații excepționale. Măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței au fost excluse din analiza prezentată în raport.

Raportul cuprinde o analiză a valorii, structurii și a tendințelor înregistrate pe parcursul ultimilor 3 ani în acordarea ajutoarelor de stat, ajutoarelor de minimis, măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG și a ajutoarelor destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale.

Datele raportate pentru perioada anilor 2021-2022 au fost actualizate și corectate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat. De menționat că, actualizarea și corectarea datelor privind ajutorul de stat acordat în anii precedenți se face în conformitate cu Metodologia UE în domeniul ajutorului de stat. Totodată, informația privind valoarea ajutoarelor de stat și de minimis oferită în anii

2022-2023 va fi reactualizată în rapoartele ulterioare privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova.

În aspect structural raportul este prezentat sub următorul conținut:

La *Capitolul I* – analiza social-economică a Republicii Moldova pentru anul 2023.

La *Capitolul II* – analiza valorii, structurii și a tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat în anul 2023, inclusiv datele actualizate pentru anii 2021-2022

La *Capitolul III* – analiza valorii și a tendințelor înregistrate în acordarea măsurilor de sprijin cu impact anticoncurențial nesemnificativ, și anume a ajutoarelor de minimis, a măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG și a măsurilor de sprijin destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale în anul 2023.

În *Anexa nr. 1* - informații despre sfera ajutoarelor de stat analizate în raport, obiectivele ajutorului de stat și sursele obținerii datelor.

În *Anexa nr. 2* - actele juridice în baza cărora au fost acordate măsurile de sprijin în anul 2023.

În *Anexa nr. 3* - situația sumară a ajutoarelor de stat raportate în perioada 2021-2023, pe obiective și forme acordate, în baza cadrului general.

În *Anexa nr. 4* - informații privind ajutorul de stat oferit pe furnizori și forme în perioada 2021-2023, în baza cadrului general.

În *Anexa nr. 5* - informații privind ajutorul de stat oferit pentru prestarea SIEG, per furnizori și forme, în perioada 2021-2023.

SINTEZA

Valoarea ajutorului de stat autorizat raportat, conform Legii privind ajutorul de stat, a fost de 3 445 652 mii lei, reprezentând aproximativ 85% din valoarea totală a ajutoarelor de stat. Aceasta include și ajutoarele de stat acordate pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau alte situații excepționale, care, conform legislației, sunt exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței. Astfel, din valoarea totală, 489 911 mii lei (aproximativ 12%) au fost alocați pentru măsurile excepționale.

Valoarea ajutorului de stat¹ acordată în anul 2023 a fost de 2 125 465 mii lei sau 0.71% din PIB.

În anul 2023, furnizorii au continuat să acorde ajutoarele de stat prin intermediul **schemelor**, acestea reprezentând 82% din numărul total al măsurilor, conformându-se astfel bunelor practici ale Uniunii Europene în domeniu. Aceste scheme sunt considerate mai puțin dăunătoare pentru mediul concurențial.

După **forma** de acordare a ajutoarelor de stat, cea mai mare pondere a fost raportată sub formă de cheltuieli bugetare, reprezentând aproximativ 64% din valoarea totală a ajutorului de stat. Această structură a fost determinată, în principal, de acordarea ajutoarelor de stat sub formă de subvenții și/sau subsidii.

Din perspectiva **obiectivelor de acordare** a ajutoarelor de stat, cea mai mare pondere a fost destinată dezvoltării regionale, reprezentând aproximativ 46% din total. Ajutoarele de stat pentru dezvoltare regională au înregistrat și în anul 2023 o creștere în valoare absolută față de anul 2022.

În anul 2023, la fel ca și în anii anteriori, principalii **furnizori de ajutor de stat** au fost APC. Astfel, aproximativ 98% din cuantumul total al ajutoarelor de stat raportate a fost oferit de către APC. În ceea ce privește APL, acestea au fost principalii furnizori de ajutoare de minimis și de măsuri de sprijin pentru prestarea SIEG.

Valoarea ajutorului de minimis (inclusiv pentru SIEG) a fost de 185 072 mii lei, înregistrând o creștere semnificativă comparativ cu anul 2022.

Potrivit **obiectivului** de acordare, aproximativ 92% din valoarea ajutorului de minimis raportată a fost destinată pentru obiective orizontale, înregistrându-se o creștere față de anul 2022. Această tendință a fost determinată de majorarea cuantumului ajutorului acordat pentru susținerea IMM.

¹ Exceptând, ajutorul pentru SIEG și ajutorul destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței

Cea mai mare pondere a ajutorului de minimis a fost raportată sub **formă** de subvenții și/sau subsidii, fiind de circa 83% din valoarea total raportată, ceea ce a fost efectiv la același nivel cu anul 2022.

Valoarea măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG a fost de 1 058 280 mii lei, înregistrând o creștere față de anul 2022. Din valoarea totală a măsurilor de sprijin raportate, ajutorul de stat autorizat a constituit 935 220 mii lei.

Valoarea măsurilor de sprijin oferite în contextul remedierii pagubelor cauzate de calamitățile naturale sau alte situații excepționale a constituit 489 911 mii lei. Conform formei de acordare, furnizorii au raportat, în principal, ajutoare sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii.

CAPITOLUL I. Situația social-economică a Republicii Moldova

- 1.1. În anul 2023 economia mondială a menținut ritmul de creștere de 3.2%².
- 1.2. În Republica Moldova, în anul 2023, PIB-ul a constituit 300.4 miliarde lei (prețuri curente de piață), fiind în creștere, în termeni reali, cu 0.7% comparativ cu anul 2022³.
- 1.3. Influența pozitivă asupra evoluției PIB-ului, în anul 2023, a înregistrat următoarele activități economice: agricultura, silvicultura și pescuit (+2.6%), cu o pondere de 7.6% la formarea PIB; sănătate și asistență socială (+0.7%), cu o pondere de 6.0% la formarea PIB; informații și comunicații (+0.5%), cu o pondere de 6.7% la formarea PIB. Diminuarea PIB, în perioada de referință, a fost cauzată de următoarele activități: industria prelucrătoare (-1.1%), cu o pondere de 8,2% la formarea PIB, construcțiile (-1.0%) cu o pondere de 6.2% la formarea PIB; comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor (-0,6%), cu o pondere de 16.5% la formarea PIB; transport și depozitare (-0,4%), cu o pondere de 4.8% la formarea PIB³.
- 1.4. Exporturile de mărfuri au însumat 4 048.6 mil. dolari SUA în anul 2023, fiind cu 6.5% mai puțin comparativ cu cea înregistrată în anul 2022. Importurile de mărfuri au însumat 8 673.7 mil. dolari SUA sau cu 5.9% mai puțin față de anul precedent. Deficitul balanței comerciale a înregistrat o valoare de 4 625.1 mil. dolari SUA sau cu 5.4% mai puțin, comparativ cu anul 2022⁴.
- 1.5. Rata medie anuală a indicelui prețului de consum (IPC) a constituit, în anul 2023, 13.4 %, fiind cu 15.3 p.p. mai mică față de cel înregistrat în anul 2022. Pe parcursul perioadei de raportare, rata anuală a inflației a continuat traiectoria descendentă începută în trimestrul IV, 2022. Acesta s-a diminuat de la 30.2% în luna decembrie 2022 până la valoarea de 4.2% în luna decembrie 2023⁵.
- 1.6. În anul 2023, forța de muncă (populația activă de 15 ani și peste) a constituit 929.5 mii persoane, fiind în creștere cu 4.4% față de anul 2022. Populația ocupată de 15 ani și peste a constituit 886.9 mii de persoane, în creștere cu 2.9% față de anul 2022. Numărul șomerilor estimat conform definiției Biroului Internațional al Muncii, a fost de 42.6 mii persoane, fiind în creștere față de nivelul anului 2022. Rata șomajului la nivel de țară a înregistrat valoarea de 4.6%, fiind în creștere față de anul 2022⁶.

² World Economic Outlook, Fondul Monetar Internațional, Aprilie 2024, Disponibil: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/04/16/world-economic-outlook-april-2024>

³ Produsul Intern Brut în trimestrul IV 2023 și anul 2023, Biroul Național de Statistică. Disponibil:

https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-in-trimestrul-iv-2023-si-anul-9497_61050.html

⁴ Comerțul internațional cu mărfuri al Republicii Moldova în luna decembrie 2023 și în anul 2023 pe ansamblu, Biroul Național de Statistică. https://statistica.gov.md/index.php/ro/comertul-international-cu-marfuri-al-republicii-moldova-in-luna-decembrie-2023-s-9539_60951.html

⁵ Raport anual 2023, Banca Națională a Moldovei, Disponibil: https://www.bnm.md/files/RA_2024_ISBN.pdf

⁶ Forța de muncă: ocuparea și șomajul în anul 2023, Biroul Național de Statistică. Disponibil: https://statistica.gov.md/ro/forta-de-munca-ocuparea-si-somajul-in-anul-2023-9430_61083.html

- 1.7. Conform Raportului privind executarea bugetului de stat în anul 2023⁷, în anul de raportare, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 102 299.2 mil. lei, ceea ce constituie 99.3% față de prevederile anuale. Veniturile au crescut cu 11.8% în raport cu anul 2022.
- 1.8. Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2023 au atins un nivel de 34.05%, majorându-se cu 0.71 p.p. față de anul 2022. În structura veniturilor bugetului public național, partea majoră au deținut impozitele și taxele - 61.6% fiind de 63 006.1 mil. lei, din care: impozite și taxe pe mărfuri și servicii au fost colectate în sumă 42 746.1 mil. lei, impozite pe venit – 16 654.5 mil. lei, taxele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe – 2 812.0 mil. lei și impozitele pe proprietate – 793.5 mil. lei.
- 1.9. Din suma totală a veniturilor bugetului public național, circa 63% a revenit veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și circa 34% – veniturilor administrate de către Serviciul Vamal. Se precizează faptul că, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal constituie unii din cei mai mari furnizori de ajutor de stat din Republica Moldova, fiind astfel principalele autorități care administrează veniturile bugetului de stat.
- 1.10. În anul 2023, au fost debursate granturi în sumă de 5 347 mil. lei, cu 807.6 mil. lei mai mult față de anul 2022. Din totalul granturilor, cele destinate susținerii bugetului au reprezentat 83.4% și 16.6% fiind destinate proiectelor finanțate din surse externe. Ponderea granturilor în PIB a constituit circa 1.8 % cu 0.1 p.p. mai mult față de nivelul anului 2022.
- 1.11. La partea de cheltuieli, bugetul public național a fost executat în sumă de 117 871.1 mil. lei, la nivel de 95.1% din prevederile anuale. Comparativ cu anul precedent, cheltuielile bugetului public național în anul 2023 a înregistrat o creștere cu 17.4%. Ca pondere în PIB, cheltuielile bugetului public național realizate în anul 2023 a reprezentat 39.24%, având o creștere de 2.7 p.p. față de anul 2022.
- 1.12. În anul 2023 s-a înregistrat un sold bugetar (deficit) în sumă de 15 571.9 mil. lei. Soldul bugetar a reprezentat 5.2% din PIB, fiind cu 2.0 p.p mai mult decât în anul 2022.
- 1.13. Dinamica indicatorilor macroeconomici nominalizați au determinat concomitent volumul și structura ajutorului de stat acordat beneficiarilor în anul 2023, care va fi prezentat în capitolele următoare din prezentul raport.

⁷ Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2023 (aprobat de Parlament). Disponibil: <https://mf.gov.md/ro/trezorerie/rapoarte-privind-executarea-bugetului/rapoarte-anuale>

CAPITOLUL II. Analiza ajutorului de stat raportat

2.1. Caracterizare generală

- 2.1. În conformitate cu art.342, alin. (1) din Acordul de Asociere, începând cu 01.01.2016, Republica Moldova urmează să prezinte un raport la fiecare doi ani, urmând Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat.
- 2.2. Pentru a oferi o viziune completă asupra măsurilor de sprijin raportate de furnizori, în tabelul 1 este prezentată valoarea ajutorului, care include ajutoarele de stat acordate în baza cadrului general, ajutoarele oferite întreprinderilor pentru prestarea SIEG, măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței, precum și ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau alte situații excepționale.

Tabelul 1. Ajutorul de stat total raportat pentru perioada anilor 2021-2023

Nr.	Indicatorii	2021*	2022*	2023
1.	Valoarea ajutorului de stat total raportat, mii lei	5 591 041	4 234 440	4 067 983
	<u>inclusiv:</u>			
1.1	<i>Valoarea ajutorului de stat examinat de către Consiliul Concurenței, mii lei</i>	2 002 770	1 837 758	2 955 740
1.2	<i>Valoarea ajutorului de stat implementată până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, mii lei</i>	227 922	230 892	201 876
1.3	<i>Valoarea ajutorului de stat destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale, mii lei</i>	331 634	1 612 767	489 911
1.4	<i>Valoarea măsurilor de sprijin în examinare la Consiliul Concurenței, mii lei</i>	3 028 715	553 022	420 456
2.	Ponderea în PIB, %	2.31%	1.54%	1.35%
3.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor** - lei	2 129	1 651	1 632

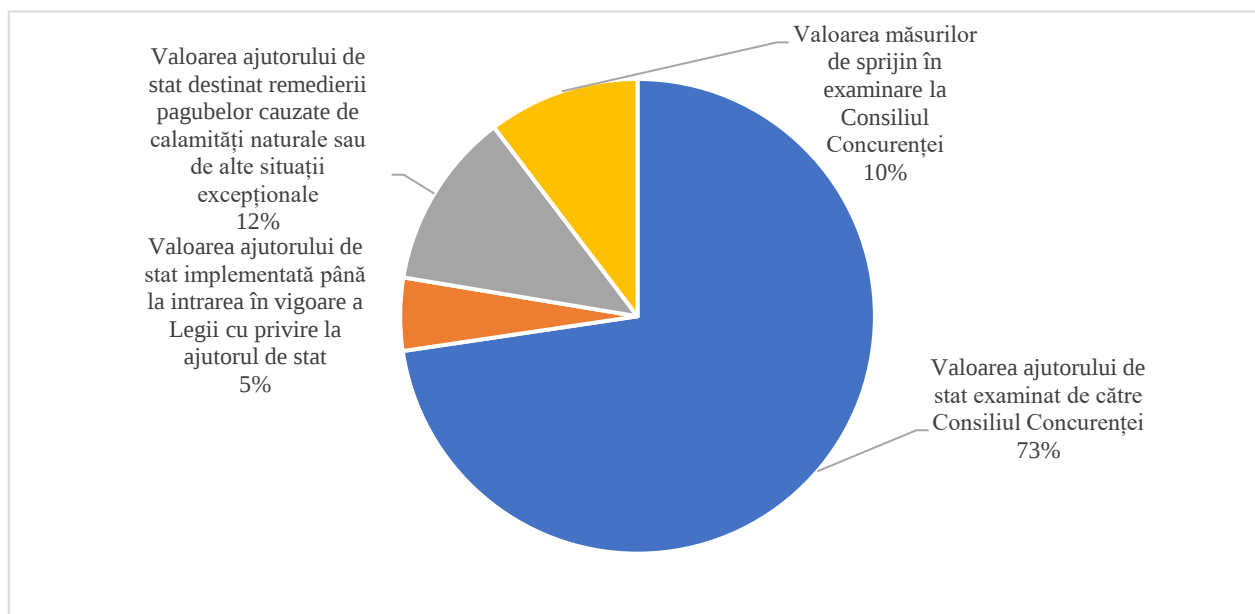
*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

**numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS. Datele pentru anii 2020-2022 sunt actualizate în conformitate cu noua metodologia de calcul privind populația cu reședința obișnuită

- 2.3. Informațiile pentru perioada 2021-2022 sunt diferite față de cele prezentate în rapoartele anterioare, fiind actualizate pe baza datelor furnizate de autorități.
- 2.4. În anul 2023, valoarea totală a ajutorului de stat raportat (în prețuri curente) a fost de 4 067 983 mii lei, reprezentând 1.35% din PIB. Comparativ cu anul 2022, această valoare a scăzut cu 3.93%. Această reducere a fost în mare parte cauzată de diminuarea ajutorului de stat destinat compensării pagubelor generate de calamități naturale sau de alte situații excepționale.
- 2.5. În perioada de raportare, măsurile de sprijin au fost acordate unui număr de 4 889 de persoane juridice și fizice care desfășoară activitate economică. Aproximativ 37% din valoarea totală a măsurilor de sprijin raportate pentru anul 2023 a fost

destinată S.R.L. „AQUA PUBLICA”, Î.M. „Regia Transport Electric”, Î.M. „Parcul Urban de Autobuze”, Î.M. „Asociația de gospodărire spațiilor verzi” și S.A. „Termoelectrica”.

- 2.6. În anul 2023, circa 10% din volumul total al ajutorului de stat raportat de către furnizori, constituie măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței (figura 1). Din valoarea totală a măsurilor de sprijin aflate în examinare, circa 80% au fost acordate în vederea prestării SIEG.

Figură 1. Structura măsurilor de sprijin raportate pentru anul 2023

- 2.7. Din suma totală a ajutorului de stat raportat pentru anul 2023 (4 067 983 mii lei), **valoarea ajutorului de stat autorizat** conform Legii cu privire la ajutorul de stat a constituit 3 445 652 mii lei (sau circa 85% din valoarea ajutorului de stat raportat). Aceasta include și ajutoarele de stat acordate pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau alte situații excepționale, care, conform legislației, sunt exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței. Astfel, din valoarea totală, 489 911 mii lei (aproximativ 12%) au fost alocate pentru ajutoarele de stat acordate pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau alte situații excepționale.
- 2.8. În conformitate cu Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat, măsurile de sprijin în examinare sunt excluse. Totodată, ajutoarele de stat acordate în baza cadrului general sunt analizate, separat, față de măsurile de sprijin acordate în contextul situației excepționale, pentru SIEG și ajutoarele de minimis.

- 2.9. În acest context, ajutorul de stat descris în prezentul capitol include ajutoarele raportate pentru anul 2023, respectiv: ajutoarele existente și ajutoarele de stat examinate de Consiliul Concurenței.
- 2.10. În tabelul 2, este prezentată evoluția nivelului ajutorului de stat raportat, excluzând ajutorul acordat pentru prestarea SIEG, ajutorul destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale, precum și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței.

Tabelul 2. Ajutorul de stat (exceptând, ajutorul pentru SIEG și ajutorul destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței) raportat pentru perioada anilor 2021-2023

Nr.	Indicatorii	2021*	2022*	2023
1.	Valoarea ajutorului de stat, exprimat în:			
1.1	mii lei	1 031 388	1 099 945	2 125 465
1.2	mii euro**	49 289	55 279	108 204
2.	Pondere în PIB, %	0.43%	0.40%	0.71%
3.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor*** - lei	393	429	853
4.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor*** - euro	19	22	43

*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro, anul 2021=20.9255, anul 2022= 19.8982 și anul 2023= 19.6431)

***numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS

- 2.11. Valoarea ajutorului de stat pentru perioada anilor 2022-2023 va fi actualizată, inclusiv, în funcție de deciziile Plenului Consiliului Concurenței, care vor fi adoptate în legătură cu măsurile de sprijin aflate în examinare la autoritatea de concurență.
- 2.12. **Valoarea ajutorului de stat raportat** (în prețuri curente), pentru anul 2023 a constituit 2 125 465 mii lei, fiind o majorare în raport cu anii 2021-2022. Astfel, valoarea ajutorului de stat s-a majorat cu 93% față de anul 2022. Această evoluție s-a datorat, în special, creșterii semnificative a numărului de întreprinderi ce au beneficiat de ajutor de stat în cadrul schemei de ajutor de stat ”Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii”, implementat de ODA.
- 2.13. Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat, furnizorii de ajutor de stat urmau să prezinte, separat, valoarea măsurilor de

sprijin acordate din resursele de stat și din fondurile externe. În conformitate cu practica UE în domeniul ajutorului de stat, resursele acordate de către UE, Banca Europeană de Investiții, Fondul European de Investiții sau de instituții financiare internaționale sunt considerate resurse de stat în cazul în care autoritățile naționale au putere discreționară în ceea ce privește utilizarea resurselor respective (în special selecția beneficiarilor).

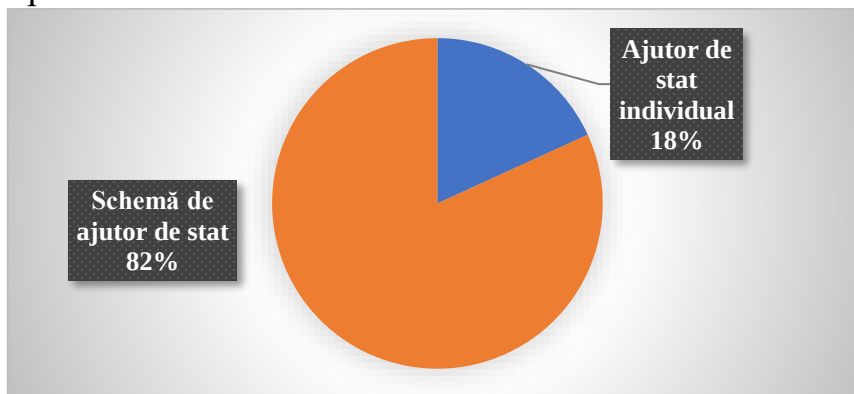
- 2.14. În anul 2023, ajutorul de stat acordat din ***fonduri externe*** a fost de 31 509 mii lei, reprezentând aproximativ 1.48% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat. Valoarea ajutorului de stat din fonduri externe a înregistrat o creștere în 2023 comparativ cu anii 2021-2022. Această dinamică a fost determinată, în principal, de acordarea ajutorului de stat, inclusiv din fonduri externe în cadrul schemei de ajutor de stat ”Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii”, implementat de ODA.
- 2.15. În anul 2023, ***ponderea ajutorului de stat*** raportat în PIB-ul Republicii Moldova a fost de 0.71%, înregistrând o creștere față de anii anteriori. Această evoluție a indicatorului a fost determinată, în principal, de majorarea semnificativă a valorii ajutorului de stat raportat în anul 2023.
- 2.16. ***Exprimat în Euro***, în anul 2023 valoarea ajutorului de stat a înregistrat o majorare semnificativă în raport cu anii precedenți. Această tendință a fost determinată, în mare parte, de creșterea cuantumului ajutorului de stat raportat, așa cum a fost menționat anterior.
- 2.17. ***Valoarea ajutorului de stat raportată (exceptând ajutorul pentru SIEG, ajutoarul destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței), pentru anul 2023 a constituit 0.71% din PIB. Potrivit bunelor practici internaționale în domeniul ajutorului de stat se recomandă de a reduce nivelul general al ajutoarelor de stat astfel încât acest indicator să constituie mai puțin de 1% în PIB, fără a compromite scopul măsurilor de sprijin, și anume corectarea eșecurilor pieței.***

2.2. Modalitățile de acordare a ajutorului de stat

- 2.18. Întreprinderile din Republica Moldova pot beneficia de măsuri de sprijin atât sub formă de ajutoare individuale, cât și prin intermediul unor scheme de ajutor de stat.
- 2.19. ***Schema de ajutor de stat***, în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, este orice act în baza căruia pot fi acordate ajutoare de stat beneficiarilor definiți în cuprinsul actului, într-un mod general și abstract, fără a fi necesare măsuri suplimentare de punere în aplicare sau orice act în baza căruia ajutoarele care nu

sunt legate de un proiect specific pot fi acordate unuia sau mai multor beneficiari pentru o perioadă nedeterminată de timp și/sau într-un quantum nedeterminat.

- 2.20. **Ajutorul individual** este ajutorul de stat care nu este acordat în baza unei scheme de ajutor de stat sau este acordat în baza unei scheme care trebuie notificată în mod individual.
- 2.21. Pentru anul 2023, furnizorii de ajutor de stat au raportat **33 de măsuri de sprijin**, cu excepția ajutorului pentru SIEG, a ajutoarelor destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau alte situații excepționale, precum și a măsurilor de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței.
- 2.22. Potrivit figurii 2, care prezintă structura măsurilor administrate de furnizori în anul 2023, raportată la **modalitățile de acordare a ajutoarelor de stat**, se observă că furnizorii au continuat să opteze, în special, pentru implementarea schemelor de ajutor de stat, acestea reprezentând aproximativ 82% din numărul total de măsuri raportate.

Figură 2. Structura ajutorului de stat raportat pentru anul 2023, ca ajutoare individuale sau scheme de ajutor de stat

- 2.23. Luând în considerare Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat, în continuare va fi prezentată o analiză detaliată a ajutorului de stat oferit în funcție de modalitățile de acordare, cu excepția măsurilor de sprijin destinate prestării SIEG, ajutoarelor pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau alte situații excepționale, precum și măsurilor de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței.
- 2.24. Din punct de vedere valoric (exceptând ajutorul pentru SIEG, ajutorul destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale și măsurile de sprijin în examinare la Consiliul Concurenței), ajutoarele de stat au fost implementate, preponderent, prin intermediul schemelor de ajutor de stat. O situație comparativă a acestor modalități de acordare, ținând cont de quantumul ajutoarelor de stat raportate este prezentată în tabelul 3.

Tabelul 3. Valoarea și structura ajutoarelor de stat în dependență de modalitățile de acordare în perioada anilor 2021-2023

Nr.	Tipul ajutorului de stat	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Scheme de ajutor de stat	1 009 224	97.85	1 081 932	98.36	2 109 395	99.24
2.	Ajutoare individuale	22 164	2.15	18 013	1.64	16 070	0.76
	TOTAL	1 031 388	100	1 099 945	100	2 125 465	100

- 2.25. Valoarea schemelor de ajutor de stat raportate pentru anul 2023 a crescut semnificativ față de anii 2021-2022. Evoluția pozitivă a cuantumului măsurilor de sprijin implementate prin intermediul schemelor de ajutor de stat a fost determinată, în principal, de majorarea valorii ajutorului de stat acordat în cadrul schemei „Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii”, implementat de ODA.
- 2.26. Cea mai semnificativă schemă de ajutor de stat implementată în anul 2023 a fost „Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii”, administrat de ODA. În perioada de raportare, 209 de întreprinderi au beneficiat de măsuri de sprijin în cadrul acestei scheme, înregistrând o creștere de aproximativ 16 ori față de anul 2022.
- 2.27. *La fel, ca și în anii precedenți, în anul 2023 s-a menținut tendința de oferire a măsurilor de sprijin (exceptând, ajutorul pentru SIEG, ajutorul destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale și măsurile de sprijin în examinare la Consiliul Concurenței), prin intermediul schemelor de stat, ceea ce este în conformitate cu bunele practici internaționale în domeniu și contribuie la eficientizarea mecanismului de acordare a ajutorului. Se precizează faptul că potrivit experienței UE, ajutoarele de stat acordate prin scheme sunt mai puțin nocive pentru mediul concurențial. Acordarea măsurilor de sprijin, predominant prin intermediul schemelor de ajutor de stat, extinde gradul de accesibilitate al măsurilor de sprijin, astfel înregistrând o creștere a numărului de operatori economici eligibili și creând premisele necesare pentru o dezvoltare social-economică durabilă.*

2.3. Formele de acordare a ajutorului de stat

- 2.28. Furnizorii pot acorda ajutoare de stat sub diverse forme: subvenții, scutiri fiscale, garanții în condiții preferențiale și altele. În funcție de politica publică dintr-un anumit domeniu și având în vedere specificul întreprinderilor care vor beneficia de sprijin, furnizorul alege forma de acordare a ajutorului de stat care oferă cele

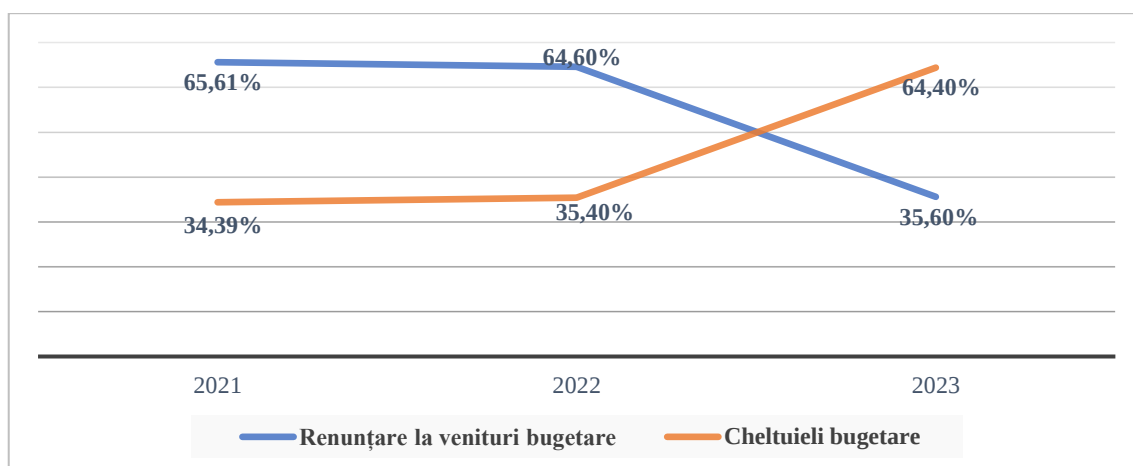
mai bune condiții pentru a depăși un eșec al pieței sau pentru a reduce o inechitate socială sau regională. Este important de menționat că noțiunea de ajutor de stat este una obiectivă, care nu depinde de forma de acordare, ci de efectele acesteia asupra mediului concurențial.

- 2.29. Ajutorul de stat poate fi exprimat prin transmiterea de bunuri publice, inclusiv sub formă de mijloace financiare, către un beneficiar sau prin renunțarea furnizorului la anumite venituri viitoare, certe sau posibile pe care le-ar obține de la un beneficiar. Ținând cont că ajutorul este oferit din resursele statului sau din resursele unităților administrativ-teritoriale, acesta poate fi acordat de către furnizor sub formă de renunțări la veniturile și cheltuielile bugetare.
- 2.30. Cu referire la Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat, în continuare va fi expusă o examinare mai detaliată a ajutorului de stat oferit în dependență de formele de acordare, exceptând ajutorul pentru SIEG, ajutorul destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale și măsurile de sprijin în examinare la Consiliul Concurenței.
- 2.31. În anul 2023, ponderea ajutorului de stat raportat sub formă de **renunțări la veniturile bugetare** a reprezentat 35.60% din valoarea totală a ajutorului de stat, înregistrând o diminuare de aproximativ 30 p.p. comparativ cu anii 2021-2022.
- 2.32. În ceea ce privește valoarea ajutorului de stat oferit sub formă de **cheltuieli bugetare**, aceasta a fost de 1 368 715 mii lei în anul 2023, reprezentând 64.40% din valoarea totală raportată. Astfel, în anul 2023, se remarcă o modificare semnificativă a structurii ajutorului de stat din perspectiva cheltuielilor și renunțărilor la venituri bugetare.
- 2.33. Valoarea ajutorului de stat din perspectiva cheltuielilor și renunțărilor la venituri bugetare înregistrate, în perioada 2021-2023, este prezentată în tabelul 4.

Tabelul 4. Valoarea și structura ajutorului de stat raportat, din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare înregistrate în perioada 2021-2023

Nr.	Categoria	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Renunțare la venituri bugetare	676 699	65.61	710 569	64.60	756 750	35.60
2.	Cheltuieli bugetare	354 689	34.39	389 375	35.40	1 368 715	64.40
	TOTAL	1 031 388	100	1 099 945	100	2 125 465	100

- 2.34. Structura și dinamica ajutorului de stat raportat, prin prisma cheltuielilor/renunțărilor bugetare în perioada 2021-2023, este expusă în figura 3.

Figură 3. Structura și dinamica ajutorului de stat raportat (exceptând, ajutorul pentru SIEG, ajutorul destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale și măsurile de sprijin în examinare la Consiliul Concurenței) din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare în perioada 2021-2023

- 2.35. În anul 2022⁸ ponderea medie a ajutoarelor de stat oferite în UE, sub formă de granturi (una din componentele ajutoarelor de stat oferite ca cheltuieli bugetare), a constituit circa 43% din valoarea totală.
- 2.36. Structura ajutorului de stat raportat din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare a fost determinată de forma acordării ajutorului de stat de către furnizori.
- 2.37. Valoarea anuală a ajutoarelor de stat, în funcție de forma prin care întreprinderile au beneficiat de aceste măsuri de sprijin, este prezentată în tabelul 5.

Tabelul 5. Valoarea și structura ajutorului de stat raportat în funcție de forma de acordare, în perioada anilor 2021-2023

Nr.	Forma de acordare	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	345 996	33.55	384 174	34.93	1 364 216	64.18
2.	Alocații bugetare	8 693	0.84	5 202	0.47	4 500	0.21
3.	Scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii	650 395	63.06	693 411	63.04	741 744	34.90
4.	Acordare a unor împrumuturi în condiții preferențiale	15 377	1.49	15 935	1.45	13 783	0.65

⁸ Ultima informație actualizată referitor la ajutorul de stat acordat în UE, conform raportului Directoratului General pe Concurență "State aid Scoreboard 2023". Disponibil https://competition-policy.ec.europa.eu/document/download/0b2037c5-c43f-4917-b654-f48f74444015_en

Nr.	Forma de acordare	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
5.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	10 928	1.06	1 223	0.11	1 223	0.06
	TOTAL	1 031 388	100	1 099 945	100	2 125 465	100

- 2.38. Majorarea semnificativă a valorii ajutorului de stat oferit sub formă de cheltuieli bugetare în anul 2023, comparativ cu anii precedenți, a fost determinată de creșterea cuantumului ajutorului acordat sub formă de subvenții și/sau subsidii.
- 2.39. Aproximativ 64% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat a fost acordată sub formă de **subvenții și/sau subsidii**. Valoarea ajutorului de stat oferit sub această formă a crescut de aproximativ trei ori în anul 2023 față de anii 2021 - 2022. Această evoluție a fost determinată, în principal, de creșterea semnificativă a valorii schemei de ajutor de stat „Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii”, implementată de ODA (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-66 din 02.11.2022](#)). Măsura de sprijin a constat în acordarea de subvenții pentru IMM, având ca scop înlocuirea echipamentelor și utilajelor tehnice ineficiente cu soluții tehnologice moderne, precum și optimizarea costurilor de producție prin implementarea măsurilor de eficiență energetică.
- 2.40. În anul 2023, cea mai mare pondere a măsurilor de sprijin oferite sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost destinată susținerii IMM, reprezentând aproximativ 54% din valoarea totală a ajutoarelor de stat acordate sub această formă.
- 2.41. Creșterea valorii ajutorului de stat acordat sub formă de cheltuieli bugetare în anul 2023, comparativ cu anii precedenți, a fost parțial atenuată de reducerea cuantumului măsurilor de sprijin oferite sub formă de alocații bugetare.
- 2.42. În anul 2023, ajutorul de stat acordat sub formă de **alocații bugetare** a scăzut cu aproximativ 14% față de anul 2022. Această evoluție negativă a fost determinată de reducerea cuantumului schemei de ajutor de stat „Ajutor de stat pentru cercetare și inovare”, implementată de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 15 din 13.05.2021](#)).
- 2.43. În perioada de raportare, circa 35% din valoarea ajutorului de stat raportat a fost acordată beneficiarilor sub formă de **scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii**.

- 2.44. Valoarea ajutorului de stat acordat sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii a crescut cu aproximativ 14% în anul 2023 față de anii 2021 - 2022. Această creștere a fost, în mare parte, determinată de majorarea valorii schemei de ajutor de stat „Moldova IT Park”, gestionată de Serviciul Fiscal de Stat (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței ASS-17 din 29.03.2018](#)).
- 2.45. Circa 90% din valoarea ajutorului de stat raportat, acordat sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii în anul 2023, a fost destinat susținerii dezvoltării regionale.
- 2.46. În anul 2023, valoarea ajutorului de stat acordat sub formă de **împrumuturi cu dobânzi preferențiale** a scăzut cu aproximativ 14% față de anii 2021-2022. Această scădere a fost cauzată, în special, de reducerea volumului măsurii de sprijin oferite Î.S. „Calea Ferată din Moldova” de către Ministerul Finanțelor, în cadrul proiectului de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței ASS-44 din 02.07.2015](#)).
- 2.47. Circa 99% din valoarea ajutorului acordat sub formă de împrumuturi cu dobânzi preferențiale a fost direcționată către obiective sectoriale.
- 2.48. În anul 2023, valoarea ajutorului de stat acordat sub formă de **reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate** (inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței) a rămas constantă față de anul 2022. Aproximativ 96% din valoarea ajutorului de stat raportat sub această formă a fost direcționată către susținerea dezvoltării regionale.
- 2.49. Date privind valoarea ajutoarelor de stat raportate pe forme și obiective de acordare se regăsesc în Anexa nr. 3.
- 2.50. **În anul 2023 s-a înregistrat o modificare semnificativă a structurii ajutorului de stat din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare. Circa 64% din valoarea ajutorului de stat raportat a fost acordat sub formă de cheltuieli bugetare, care sunt considerate mai puțin dăunătoare pentru concurență și, în același timp, mai transparente.**

2.4. Obiectivele de acordare a ajutorului de stat

- 2.51. În conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat, cu excepția derogărilor stabilite în art.4 și art.5, acordarea ajutorului de stat este considerată incompatibilă cu mediul concurențial normal.
- 2.52. În art.5 din Legea cu privire la ajutorul de stat sunt specificate obiectivele conform cărora ajutoarele de stat pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal, și anume: ajutorul destinat să remedieze o perturbare gravă

a economiei; ajutorul pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă; ajutorul acordat pentru susținerea IMM; ajutorul pentru cercetare, dezvoltare și inovare; ajutorul destinat protecției mediului înconjurător; ajutorul acordat beneficiarilor ce prestează SIEG; ajutorul acordat pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate; ajutorul pentru înființarea de întreprinderi de către femeile antreprenor; ajutorul sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale și ajutorul pentru dezvoltarea regională.

2.53. Evaluarea compatibilității ajutoarelor de stat cu un mediu concurențial normal se realizează în funcție de obiectivul principal stabilit la momentul alocării acestora.

2.54. În prezentul raport sunt analizate ajutoarele de stat în funcție de obiectivul principal la acordare, după cum urmează.

a) ajutoare de stat pentru obiective orizontale se referă la ajutoarele de stat acordate persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate economică, indiferent de domeniu de activitate al acestuia, pentru realizarea în bune condiții a unor acțiuni, cum ar fi: promovarea investițiilor, IMM pentru consultanță și participarea lor la târguri, instruirea angajaților, crearea de noi locuri de muncă, cercetare-dezvoltare și inovare, protecția mediului etc.

b) ajutoare de stat pentru obiective sectoriale se referă la ajutoarele de stat destinate unui anumit domeniu de activitate economică, spre exemplu: dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații electronice în bandă largă, serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători, pentru întreprinderile feroviare, sectorul financiar etc. Totodată, în această categoria de ajutoare vor fi incluse și măsurile de sprijin oferite pentru *promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural*, care sunt destinate pentru obiective și activități culturale, precum: muzee, arhive, biblioteci, centre sau spații artistice și culturale, teatre, opere, săli de concerte, alte organizații care se ocupă de spectacole live, instituții care se ocupă de patrimoniul filmografic și alte infrastructuri, organizații și instituții artistice și culturale similare; patrimoniul material, imobil și mobil, inclusiv siturile arheologice, monumentele, siturile și clădirile istorice; patrimoniul natural legat de patrimoniul cultural sau dacă este recunoscut, în mod oficial, ca patrimoniu cultural sau natural de către autoritățile publice competente ale statului etc.

c) ajutoare de stat pentru dezvoltare regională sunt destinate să favorizeze dezvoltarea economică a anumitor regiuni defavorizate prin sprijinirea investițiilor și a creării de noi locuri de muncă, prin extinderea și diversificarea activităților economice ale întreprinderilor situate în regiunile slab dezvoltate și prin încurajarea întreprinderilor să înființeze noi unități în aceste regiuni. Ajutorul de stat regional cuprinde ajutorul pentru investiții acordat întreprinderilor mari, mici și mijlocii,

ajutoarelor regionale pentru întreprinderile mici nou-create și, în anumite circumstanțe excepționale, ajutoarele pentru operare.

d) ajutoare destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale.

e) ajutoare de stat acordate beneficiarilor pentru prestarea SIEG – ajutoare de stat sub forma compensațiilor acordate beneficiarilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor SIEG. Se precizează faptul că, SIEG sunt activități economice care sunt destinate populației și sunt în interesul societății, dar pe care întreprinderile nu le-ar presta (sau le-ar presta în alte condiții în ceea ce privește calitatea, siguranța, accesibilitatea, tratamentul egal sau accesul universal), fără intervenție publică.

2.55. Valoarea ajutorului de stat raportat pe obiective este prezentat în tabelul 6.

Tabelul 6. Valoarea și structura ajutorului de stat raportat pe obiective, în perioada anilor 2021-2023

Nr.	Obiectivul	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Obiective orizontale	244 601	23.72	96 970	8.82	793 538	37.33
1.1.	Cercetare-dezvoltare și inovare	8 693	0.84	5 202	0.47	4 500	0.21
1.2.	Protecția mediului	207 121	20.08	50 302	4.57	10 519	0.49
1.3.	Pentru susținerea ÎMM	5 402	0.52	20 749	1.89	736 891	34.67
1.4.	Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	23 385	2.27	20 717	1.88	41 629	1,96
2.	Ajutor sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale, inclusiv:	293 955	28.50	331 306	30.12	359 316	16.91
2.1.	Ajutor pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural	231 715	22.47	275 794	25.07	308 087	14.50
3.	Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	492 833	47.78	671 669	61.06	972 611	45.76
	Valoarea totală a ajutorului de stat	1 031 388	100	1 099 945	100	2 125 465	100

2.56. Pornind de la experiența Uniunii Europene în domeniul analizei ajutoarelor de stat, în continuare vor fi analizate ajutoarele de stat raportate, cu excepția ajutorului pentru SIEG, a ajutoarelor destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau alte situații excepționale, precum și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței.

2.57. În anul 2023, cea mai mare pondere a ajutorului de stat a fost direcționată către *dezvoltarea regională*, reprezentând aproximativ 46% din valoarea totală a

ajutoarelor de stat. În comparație cu anul 2022, s-a înregistrat o creștere de aproximativ 45% a valorii ajutoarelor acordate. Această evoluție pozitivă a fost determinată, în principal, de majorarea valorii schemei de ajutor de stat destinat producătorilor agricoli, care a avut drept scop stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare, care face parte din măsura nr.2 privind efectuarea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole, conform Anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, implementată de către AIPA (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-73 din 01.10.2018](#)).

- 2.58. În anul 2023, ajutorul de stat acordat pentru **obiective orizontale** a înregistrat o creștere semnificativă față de anul 2022, înregistrând o majorare de aproximativ 7 ori. Această evoluție pozitivă a fost determinată, în mare parte, de majorarea considerabilă a ajutoarelor destinate susținerii ÎMM.
- 2.59. Ponderea ajutorului de stat destinat **obiectivelor sectoriale** în valoarea totală a ajutoarelor de stat a fost de 16.91% în anul 2023. În ceea ce privește evoluția cuantumului ajutorului de stat pentru obiective sectoriale, acesta a înregistrat o creștere de 8.45% în anul 2023 față de 2022. Această tendință ascendentă a valorii ajutoarelor de stat a fost determinată, în special, de majorarea valorii schemei de ajutor de stat "Acordarea subvențiilor instituțiilor teatral-concertistice" implementată de către Ministerul Culturii (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-100 din 19.12.2019](#)).

O analiză mai detaliată referitor la ajutoarele de stat raportate pe obiective este prezentată în continuare.

Obiective orizontale

- 2.60. Dinamica și structura valorii ajutorului de stat alocat pentru obiective orizontale au înregistrat variații în perioada 2021-2023, conform datelor prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 7. Valoarea și structura ajutorului de stat raportat pe obiective orizontale. în perioada anilor 2021-2023

Nr.	Obiectiv orizontal	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Pentru susținerea ÎMM	5 402	2.21	20 749	21.40	736 891	92.86
2.	Cercetare-dezvoltare și inovare	8 693	3.55	5 202	5.36	4 500	0.57
3.	Protecția mediului	207 121	84.68	50 302	51.87	10 519	1.33
4.	Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	23 385	9.56	20 717	21.36	41 629	5.25
	TOTAL	244 601	100	96 970	100	793 538	100

- 2.61. În anul 2023, cea mai mare parte din valoarea ajutorului de stat acordat pentru obiective orizontale a fost direcționată spre **susținerea IMM**, reprezentând aproximativ 93% din totalul acestui tip de ajutor. Această creștere semnificativă a fost determinată, în principal, de majorarea cuantumului schemei de ajutor de stat "Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii", implementată de ODA (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-66 din 02.11.2022](#)). În anul 2023, 209 de întreprinderi au beneficiat de această măsură de sprijin, valoarea totală a ajutorului acordat fiind de 710.9 mii lei.
- 2.62. O altă schemă de ajutor de stat, implementată de către ODA, a fost "Programul de susținere a afacerilor cu potențial înalt de creștere și internaționalizare a acestora" (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 46 din 30.06.2022). Valoarea măsurii de sprijin, la fel, s-a majorat în anul 2023 în raport cu anul 2022, fiind de 25 991 mii lei. De această schemă de ajutor de stat au beneficiat 48 de întreprinderi.
- 2.63. Circa 20% din numărul întreprinderilor care au beneficiat de ajutor de stat pentru susținerea IMM au primit aproximativ 89% din valoarea măsurilor de sprijin orientate spre obiectivul nominalizat. Cea mai mare pondere a ajutorului de stat pentru susținerea IMM a fost acordat S.R.L. „AQUA PUBLICA” în cadrul schemei de ajutor de stat "Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii", implementat de către ODA.
- 2.64. Ponderea ajutorului de stat acordat pentru **instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă** a constituit 5.25% din valoarea totală a ajutoarelor de stat în anul 2023. Valoarea acestei categorii de ajutor s-a majorat de circa 2 ori în anul 2023 față de anii precedenți. Creșterea semnificativă a fost determinată în mare măsură de implementarea schemei de ajutor de stat „Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă”, gestionată de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, care a avut o influență considerabilă asupra acestei tendințe (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR – 16 din 28.06.2024](#)). Această măsură de sprijin constă în acordarea subvențiilor întreprinderilor pentru instruirea angajaților și crearea de noi locuri de muncă.
- 2.65. Circa 20% din numărul întreprinderilor beneficiare de ajutor de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă au primit aproximativ 78% din cuantumul ajutorului acordat pentru obiectivul supra nominalizat. Se precizează că, cei mai mari beneficiari ai ajutorului au fost

organizațiile, întreprinderile și societățile orbilor, societățile surzilor și societățile invalizilor. Aceste măsuri de sprijin au fost instituite până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat. În cadrul alinierii schemelor de ajutor de stat existent, Consiliul Concurenței a constatat că măsurile de sprijin oferite organizațiilor și întreprinderilor societăților orbilor, societăților surzilor și societăților invalizilor constituie ajutor de stat și urmează a fi aliniate la legislația UE în domeniul ajutorului de stat de către autoritățile administrației publice responsabile.

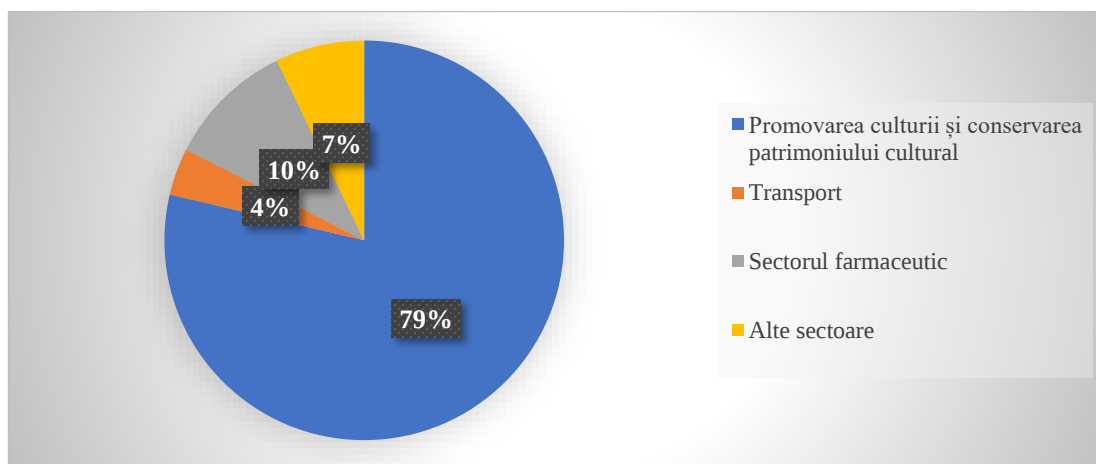
- 2.66. În anul 2023, ponderea ajutorului de stat acordat pentru **protecția mediului** a fost de 1.33%. Valoarea acestui ajutor a înregistrat o scădere semnificativă față de anul 2022, diminuându-se cu aproximativ 79%.
- 2.67. Evoluția negativă a valorii ajutorului de stat pentru protecția mediului a fost cauzată, în special, de reducerea cuantumului schemei de ajutor de stat „Scutiri la plata accizei pentru autoturismele cu motor hibrid”, implementată de către Serviciul Vamal (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-52 din 28.10.2021](#)), inclusiv ca urmare a diminuării numărului întreprinderilor care au beneficiat de măsuri de sprijin în cadrul acestei scheme.
- 2.68. În perioada de raportare au continuat să fie implementate măsurile de sprijin acordate de către Agenția pentru Eficiență Energetică, după cum urmează:
- a) apelul de propuneri de proiect nr. 3. Finanțarea cu titlu gratuit și/sau oneros, a proiectelor de investiții pentru creșterea eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în Republica Moldova, autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-09 din 15.03.2016](#).
 - b) proiectul -pilot. Finanțarea cu titlu gratuit și/sau oneros a proiectelor de investiții pentru creșterea eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în Republica Moldova, autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-19 din 22.05.2017](#).
 - c) apelul de propuneri de proiect nr.1. Finanțarea cu titlu gratuit și/sau oneros a proiectelor de investiții pentru creșterea eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în Republica Moldova, autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-43 din 09.09.2020](#).
- 2.69. Circa 20% din numărul întreprinderilor care au beneficiat de ajutor pentru protecția mediului au primit aproximativ 71% din valoarea totală a măsurilor de sprijin destinate acestui obiectiv. Cei mai semnificativi beneficiari ai ajutorului de stat pentru protecția mediului au fost S.R.L. „Inteligent Auto”, S.R.L. „Alex-Autohaus” și I.M.S.P. Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”. Primele două întreprinderi au beneficiat de ajutor de stat în cadrul

schemei „Scutiri la plata accizei pentru autoturismele cu motor hybrid”, implementată de Serviciul Vamal, în timp ce a treia întreprindere a primit sprijin prin Proiectul pilot - Finanțarea cu titlu gratuit și/sau oneros a proiectelor de investiții pentru creșterea eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în Republica Moldova”, implementat de Agenția pentru Eficiență Energetică.

- 2.70. În ceea ce privește ajutorul de stat ***pentru cercetare-dezvoltare și inovare***, valoarea totală a ajutorului acordat pe obiective orizontale a reprezentat 0.57% în anul 2023. Comparativ cu anul 2022, valoarea ajutorului pentru acest obiectiv a scăzut cu 13% în anul 2023.
- 2.71. Diminuarea cuantumului ajutorului de stat pentru cercetare-dezvoltare și inovare a fost cauzată de reducerea volumului schemei de ajutor de stat implementate de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.
- 2.72. Schema de ajutor de stat implementată de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare constă în finanțarea din bugetul de stat a proiectelor de inovare și transfer tehnologic care corespund priorităților strategice stabilite în Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, aprobat de Guvern (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 15 din 13.05.2021](#)). În anul 2023, valoarea totală a ajutorului acordat, în cadrul acestei scheme de ajutor de stat, a fost de 4 500 mii lei.
- 2.73. Beneficiarii măsurilor de sprijin acordate pentru cercetare - dezvoltare și inovare au fost: Institutul Stiințifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare, S.R.L. ”Pilicik- Grup”, S.R.L. ”ProBioSan-Plus”, S.R.L. ”ABC Solutions” și Universitatea Tehnică a Moldovei.

Obiective sectoriale

- 2.74. În anul 2023, valoarea ajutorului de stat sectorial a fost de 359 316 mii lei, reprezentând aproximativ 17% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat.
- 2.75. Ajutoarele de stat sectoriale au fost direcționate către sectoare specifice, după cum urmează (figura 4).

Figură 4. Structura ajutorului de stat sectorial

- 2.76. În figura 4, se observă că o pondere semnificativă a ajutorului de stat a fost orientată spre promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural, aceasta reprezentând aproximativ 79% din valoarea totală. Aproape 87% din măsurile de sprijin oferite pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural au fost implementate de către Ministerul Culturii, în cadrul schemei de ajutor de stat „Acordarea subvențiilor instituțiilor teatral-concertistice” (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-100 din 19.12.2019](#)).
- 2.77. În perioada de raportare, a fost implementată schema de ajutor de stat privind acordarea subvențiilor instituțiilor publice teatral-concertistice în municipiul Chișinău, gestionată de către Consiliul municipal Chișinău (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-15 din 21.06.2024](#)).
- 2.78. La fel, în anul 2023, a fost acordat ajutorul de stat Întreprinderii de Stat - Publicația Periodică - ziarului "Вести Гагаузии" de către Direcția Generală de Finanțe a UTA Găgăuzia al Comitetului Executiv al Găgăuziei și de către Primăria municipiului Comrat, în vederea asigurării editării buletinului oficial "Ekspres-Kanon" (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASO-05 din 22.03.2024](#)).
- 2.79. În ceea ce privește măsurile de sprijin oferite sectorului farmaceutic, acestea reprezintă ajutoare de stat existente, care urmează să fie aliniate la angajamentele asumate prin Acordul de Asociere.
- 2.80. Se remarcă faptul că, aproximativ 20% din numărul întreprinderilor au beneficiat de circa 99% din valoarea ajutorului de stat sectorial. Cei mai semnificativi beneficiari a acestor măsuri de sprijin au fost: I.P. "Teatrul National Opera și Balet Maria Bieșu", Î.S. OCI "Moldova-Concert", I.P. "Filarmonica Nationala Serghei Lunchevici" și I.P. "Teatrul Național Mihai Eminescu".

Ajutoare de stat pentru dezvoltare regională

- 2.81. Potrivit Hărții ajutoarelor regionale a Republicii Moldova, toate regiunile de dezvoltare din țară sunt eligibile pentru acordarea ajutoarelor de stat pe obiectivul analizat, cu o intensitate maximă admisibilă de 50%. În conformitate cu practica UE în domeniu, aceasta este determinată de dezvoltarea economică a regiunii, densitatea populației, nivelul șomajului în regiunile în cauză și de alți indicatori. Potrivit normelor UE, întreg teritoriu al Republicii Moldova corespunde criteriilor ce caracterizează regiunea defavorizată.
- 2.82. În anul 2023, ponderea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională a constituit circa 46% din volumul total al ajutoarelor de stat.
- 2.83. Cea mai semnificativă măsură de sprijin orientată spre dezvoltare regională a fost schema de ajutor de stat "Moldova IT Park", gestionată de către Serviciul Fiscal de Stat (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-17 din 29.03.2018](#)). În anul 2023, valoarea ajutorului de stat acordat prin schema „Moldova IT Park” a fost de 638 226 mii lei, ceea ce reprezintă aproximativ 66% din valoarea totală a ajutoarelor de stat destinate dezvoltării regionale.
- 2.84. O altă măsură de sprijin acordată pentru dezvoltare regională a fost schema de ajutor de stat orientată spre producătorii agricoli, având drept scop stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare, care a făcut parte din măsura nr.2 privind efectuarea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole, conform Anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, implementată de către AIPA (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-73 din 01.10.2018](#)). Această măsură de sprijin a constituit aproximativ 31% din valoarea totală a ajutoarelor destinate dezvoltării regionale în anul 2023, având o valoare de 302 534 mii lei
- 2.85. În perioada de raportare a continuat implementarea și altor măsuri de sprijin autorizate de către Consiliul Concurenței:
- a) schema de ajutor de stat oferită în condițiile actelor normative aferente Programului de asistență condiționată finanțat din contul creditului Guvernului Republicii Polone acordat Guvernului Republicii Moldova pentru realizarea proiectelor în domeniul agriculturii, procesării produselor alimentare și infrastructurii aferente acestora, sub forma de împrumuturi în condiții

preferențiale (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-4 din 02.02.2017](#)).

- b) ajutor de stat acordat pentru crearea/dezvoltarea parcurilor industriale PI "Edineț" și PI "Comrat" (autorizat prin [Deciziile Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-20 din 16.06.2014](#) și [nr.ASER-36 din 16.10.2014](#)).
- c) schema de ajutor de stat pentru dezvoltare regională, orientată către regiunea de dezvoltare UTA Găgăuzia, instituită în baza prevederilor Legii UTA Găgăuzia nr. 73/2016 cu privire la investiții (autorizată prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-25 din 25.04.2019](#)).

- 2.86. Circa 85% din valoarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională a fost orientată spre 20% din beneficiari. Cei mai semnificativi beneficiari ai măsurilor de sprijin pentru dezvoltare regională au fost: I.C.S. "Endava" S.R.L, I.C.S. "GG Cables & Wires EE" S.R.L., S.R.L. "Amdaris" și S.R.L. "Kivork". Întreprinderile I.C.S. "Endava" S.R.L, S.R.L. "Amdaris" și S.R.L. "Kivork" au beneficiat de ajutor de stat în cadrul schemei de ajutor de stat "Moldova IT Park", iar I.C.S. "GG Cables & Wires EE" S.R.L. i-a fost acordată măsura de sprijin în cadrul schemei de ajutor de stat existentă "Scutire de la plata impozitului pe venit pentru rezidenții care au investit în mijloace fixe ale întreprinderilor lor și/sau în dezvoltarea infrastructurii zonei economice libere".
- 2.87. *Cea mai semnificativă parte a ajutorului de stat din anul 2023 a fost orientată spre dezvoltarea regională. Potrivit experienței internaționale în domeniul ajutorului de stat, de regulă, ajutoarele de stat orizontale și pentru dezvoltare regională au un impact mai puțin nociv asupra mediului concurențial și din aceste considerente sunt mai acceptate în comparație cu ajutoarele de stat sectoriale. Reieșind din practica internațională și structura ajutorului de stat pentru anul 2023, este oportun ca statul în continuare să orienteze, preponderent, viitoarele măsuri de sprijin spre obiective orizontale și pentru dezvoltare regională.*

2.6. Furnizorii ajutorului de stat

- 2.88. **Furnizor al ajutorului de stat**, în conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat, este orice autoritate publică sau orice persoană juridică care administrează direct ori indirect resursele statului sau ale unităților administrativ-teritoriale. Resursele de stat sau ale unităților administrativ-teritoriale sunt totalitatea patrimoniului, inclusiv sub formă de mijloace financiare ce aparțin statului, unităților administrativ-teritoriale, inclusiv unității teritoriale autonome Găgăuzia.

- 2.89. Pentru anul 2023 au fost raportate 33 de măsuri de sprijin oferite în baza cadrului general, dintre care 27 au fost prezentate de APC, iar 6 de APL. În funcție de valoarea ajutorului de stat raportat, aproximativ 98% din cuantumul total a fost oferit de către APC, datorită numărului mai mare de măsuri de sprijin acordate și a cuantumului mai mare per măsură raportat.
- 2.90. În tabelul 8 este prezentată valoarea ajutorului de stat raportat, detaliată pe furnizorii de ajutor de stat.

Tabelul 8. Ajutorul de stat raportat per furnizori în perioada 2021-2023

Nr.	Furnizorul	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	380	0.04	20 749	1.89	736 891	34.67
2.	Serviciul Fiscal de Stat	399 180	38.70	597705	54.34	696 480	32.77
3.	Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	90 515	8.78	82 854	7.53	302 534	14.23
4.	Ministerul Culturii	102 781	9.97	221 495	20.14	247 078	11.62
5.	APL	23 822	2.31	27 881	2.53	37 392	1.76
6.	Alți furnizori	414 710	40.21	149 261	13.57	105 090	4.94
TOTAL		1 031 388	100	1 099 945	100	2 125 465	100

- 2.91. În conformitate cu informațiile din tabelul 8, în anul 2023, cei mai mari furnizori de ajutor de stat au fost ODA, Serviciul Fiscal de Stat, AIPA și Ministerul Culturii, aceștia cumulând 93.30% din valoarea totală a ajutoarelor de stat raportate.
- 2.92. În anul 2023, ODA a implementat două scheme de ajutor de stat. Ponderea cea mai mare (96.47%) a fost atribuită măsurilor de sprijin acordate în cadrul schemei de ajutor de stat „Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii”, care a fost implementată cu scopul de a spori performanța acestora prin înlocuirea echipamentelor și utilajelor tehnice ineficiente cu soluții tehnologice moderne și prin optimizarea costurilor de producție, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică.
- 2.93. În anul 2023, valoarea ajutorului de stat acordat de Serviciul Fiscal de Stat a înregistrat o creștere de aproximativ 17% față de anul 2022. Ponderea semnificativă a ajutorului de stat acordat de acest furnizor a fost deținută de schema de ajutor de stat „Moldova IT Park”, care a reprezentat circa 92% din valoarea totală acordată.
- 2.94. În anul 2023, valoarea ajutorului de stat acordat de către AIPA în cadrul schemei de ajutor destinată producătorilor agricoli, care vizează stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii post-recoltare și procesare, a înregistrat o creștere semnificativă față de anul 2022 (de aproximativ 3 ori). Această schemă

face parte din măsura nr. 2 privind investițiile în prelucrarea și comercializarea produselor agricole, conform Anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 455/2017, care reglementează repartizarea mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

- 2.95. În perioada de raportare, Ministerul Culturii a continuat implementarea schemei de ajutor de stat destinată acordării subvențiilor instituțiilor publice teatrale-concertistice.
- 2.96. Date privind valoarea și formele ajutoarelor de stat raportate de furnizorii de ajutor de stat pot fi găsite în Anexa nr. 4.
- 2.97. În anul 2023, din totalul măsurilor raportate de APC, 25 de măsuri de sprijin au fost acordate prin intermediul schemelor de ajutor de stat, reprezentând aproximativ 93% din numărul total de măsuri raportate. În ceea ce privește APL, acestea au raportat în majoritate ajutoare individuale, care au constituit circa 67% din numărul total al măsurilor de sprijin raportate.
- 2.98. ***În concluzie, în perioada analizată, furnizorii de ajutor de stat care acordă cea mai mare pondere din volumul total al ajutoarelor de stat sunt, în continuare, APC. Aceasta se datorează, în principal, valorii resurselor de stat gestionate de aceștia comparativ cu APL.***

CAPITOLUL III. Măsuri de sprijin cu impact anticoncurențial nesemnificativ

3.1. Ajutorul de minimis

- 3.1. Potrivit Legii cu privire la ajutorul de stat⁹, ajutorul de minimis a constituit ajutor având un echivalent valoric sub pragul de 2 mil. lei acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă maximă de 3 ani, indiferent de forma acestuia și de obiectivul urmărit, cu condiția să nu fie legat de activități de export. Ajutoarele destinate acoperirii costurilor de participare la târguri comerciale sau a costurilor studiilor sau serviciilor de consultanță necesare pentru lansarea unui produs nou sau existent pe o piață nouă nu constituie, în mod normal, ajutoare destinate activităților legate de export.
- 3.2. Ajutorul de minimis urma să fie acordat cu respectarea Legii cu privire la ajutorul de stat și a Regulamentului privind ajutorul de minimis (Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020). Regulamentul prenotat instituia modalitatea de calcul a termenului de 3 ani stabilit de Legea cu privire la ajutorul de stat, procedura de acordare a ajutorului de minimis, modalitatea de calificare a ajutorului de minimis, cumulul și evidența ajutorului de minimis acordat.
- 3.3. Întru realizarea unei imagini cât mai cuprinzătoare privind ajutoarele de minimis raportate, în tabelul 9 este prezentată, în mod distinct, valoarea totală a ajutorului de minimis raportată și valoarea ajutorului de minimis, exceptând măsurile de sprijin oferite pentru prestarea SIEG.

Tabelul 9. Valoarea ajutorului de minimis raportat, în perioada anilor 2021-2023

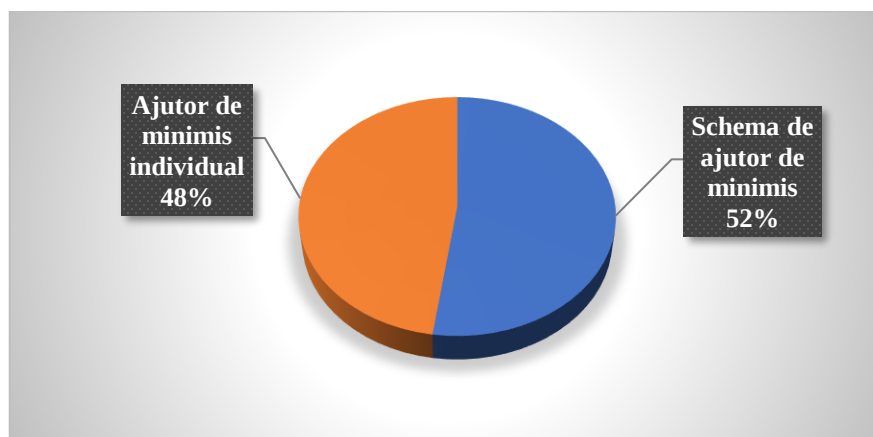
Nr.	Indicatorul	2021	2022	2023
1	Valoarea ajutorului de minimis (exceptând, ajutorul pentru SIEG), exprimat în:			
1.1	mii lei	133 484	131 771	158 943
1.2	mii euro*	6 379	6 622	8 092
2.	Valoarea ajutorului de minimis (inclusiv, ajutorul pentru SIEG), exprimat în:			
2.1	mii lei	150 260	155 558	185 072
2.2	mii euro*	7 181	7 818	9 422

*calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro, anul 2021=20.9255, anul 2022= 19.8982 și anul 2023= 19.6431)

- 3.4. Datele raportate pentru perioada anilor 2021 – 2022 au fost actualizate și corectate în conformitate cu informațiile prezentate de către furnizori. În continuare, valoarea ajutorului de minimis acordat pentru SIEG va fi analizată în Secțiunea 3.2 din acest capitol.

⁹ noțiunea în vigoare în anul 2023

- 3.5. **Valoarea ajutorului de minimis** (exceptând, ajutorul pentru SIEG) a înregistrat o creștere de aproximativ 20.62% în anul 2023 comparativ cu anul 2022. Această evoluție a fost determinată, în mare parte, de implementarea Schemei de ajutor de minimis pentru compensarea cheltuielilor suportate de deținătorii de patentă, gestionată de către ODA.
- 3.6. **Exprimat în Euro**, valoarea ajutorului de minimis s-a majorat cu circa 22% în anul 2023 în raport cu anul 2022. Această evoluție a fost determinată atât de valoarea ajutorului de minimis raportat, cât și de fluctuațiile cursului valutar.
- 3.7. În perioada de raportare, circa **6 007 de persoane fizice și juridice**, ce desfășoară activitate economică, au beneficiat de ajutoare de minimis (exceptând ajutorul pentru SIEG).
- 3.8. În anul 2023, aproximativ 13.27% din valoarea totală a ajutorului de minimis acordat a fost finanțată din **fonduri externe**. În comparație cu anul precedent, valoarea ajutorului de minimis oferit din fonduri externe s-a majorat de circa 1.28 ori. Această creștere a fost influențată de majorarea valorii Schemei de ajutor de minimis „Facilității de Creditare a Tinerilor: componenta III a Programului „Start pentru Tineri””, gestionată de Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă. De asemenea, evoluția pozitivă a fost generată și de măsurile de sprijin implementate în cadrul schemelor „Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2””, „Programul de transformare digitală a IMM” și „Programul ”START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă””, toate gestionate de către ODA.
- 3.9. În anul 2023, cele mai semnificative scheme de ajutor de minimis finanțate din fonduri externe au fost „Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2””, implementat de către ODA și „Dobânzi preferențiale aplicate în cadrul Facilității de Creditare a Tinerilor”, gestionat de Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă.
- 3.10. În anul 2023, furnizorii au raportat **66 de măsuri de ajutor de minimis**, excluzând ajutoarele acordate pentru prestarea SIEG. Dintre aceste măsuri, majoritatea (aproximativ 71.21%) au fost raportate de APL și incubatoarele de afaceri, în timp ce restul au fost raportate de APC. Conform valorii totale a ajutorului de minimis raportat pentru anul 2023, aproximativ 94% din această valoare a fost oferită de APC.
- 3.11. În anul 2023, furnizorii au continuat să acorde ajutoare de minimis, în principal, prin schemele de ajutoare de minimis, reprezentând 52%. Această pondere a rămas constantă față de anul anterior.

Figură 5. Structura ajutoarelor de minimis (exceptând ajutorul pentru SIEG), raportată pentru anul 2023 ca ajutoare de minimis individuale/scheme de ajutoare de minimis

3.12. Analiza comparativă a ajutoarelor de minimis (exceptând ajutorul pentru SIEG), raportate pentru perioada 2021 – 2023, potrivit **modalității de acordare** este prezentată în tabelul de mai jos. Informația referitor la ajutoarele oferite pentru prestarea SIEG va fi analizată în Secțiunea 3.2 a prezentului capitol.

Tabelul 10. Valoarea și structura ajutorului de minimis (exceptând ajutorul pentru SIEG), raportat conform modalităților de acordare în perioada anilor 2021 - 2023

Nr	Tipul ajutorului de minimis	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1	Ajutor de minimis individual	4 417	3.31	7 676	5.83	8 007	5.04
2	Schemă de ajutor de minimis	129 067	96.69	124 095	94.17	150 936	94.96
	TOTAL	133 484	100	131 771	100	158 943	100

3.13. Conform datelor prezentate în tabelul 10, se observă că valoarea ajutorului de minimis acordat prin intermediul schemelor a crescut cu 21.63% în anul 2023 față de anul 2022.

3.14. Această majorare a fost cauzată, inclusiv de implementarea de către ODA a unei noi scheme de ajutor de minimis, care vizează compensarea cheltuielilor suportate de deținătorii de patentă. În plus, creșterea a fost și rezultatul majorării valorii ajutorului de minimis acordat de către ODA, prin intermediul schemelor de ajutor de minimis ”Programului de susținere a inovațiilor digitale și start-upurilor tehnologice” și ”Programul de transformare digitală a IMM”.

3.15. Cele mai semnificative scheme de ajutor de minimis au fost ” Programul ”START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”” și ” Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2”” implementate de către ODA, fiind circa 33% din valoarea total raportată.

3.16. Valoarea **ajutorului de minimis** raportat în **funcție de forma de acordare** este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul 11. Valoarea și structura ajutorului de minimis (exceptând ajutorul pentru SIEG) raportat în perioada anilor 2021 – 2023 în funcție de forma de acordare

Nr.	Forma de acordare	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1	Subvenții și/sau subsidii	112 650	84.39	110 229	83.65	131 366	82.65
2	Alocații bugetare	1 467	1.10	2 563	1.95	2 906	1.83
3	Scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii	7 439	5.57	3 026	2.30	3 573	2.25
4	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	7 715	5.78	8 154	6.19	10 092	6.35
5	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	0	0	798	0.61	600	0.38
6	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	1 073	0.80	3 940	2.99	7 127	4.48
7	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	3 141	2.35	3 062	2.32	3 278	2.06
	Total	133 484	100	131 771	100	158 943	100

3.17. În anul 2023, cea mai mare pondere a ajutorului de minimis a fost acordată sub formă de **subvenții și/sau subsidii**, acestea reprezentând aproximativ 83% din valoarea totală raportată.

3.18. În anul 2023, ajutorul de minimis acordat sub formă de subvenții și/sau subsidii a crescut cu 19.18% față de anul precedent. Această creștere se datorează în principal implementării unei noi scheme de ajutor de minimis de către ODA, care a vizat compensarea cheltuielilor suportate de deținătorii de patente. De asemenea, creșterea numărului de beneficiari ai schemei ”Programul de transformare digitală a IMM” a contribuit semnificativ la acest trend ascendent.

3.19. Circa 92% din ajutorul de minimis oferit sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost gestionat de ODA, prin intermediul schemelor de ajutor de minimis orientate, preponderent, spre susținerea IMM.

- 3.20. Ajutorul de minimis acordat sub formă de ***alocații bugetare*** a crescut cu 13.40% în anul 2023, tendință generată, în special de acordarea acestuia Î.M. „Grădina Zoologică” de către Consiliul municipal Chișinău.
- 3.21. Ajutorul de minimis acordat sub formă de ***scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii*** a crescut cu 18.09% în 2023 comparativ cu anul precedent. Măsura de sprijin cea mai semnificativă sub această formă a fost implementată de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, prin intermediul schemei de ajutor de minimis „Reducerea costurilor pentru întreprinderile mici și mijlocii privind protecția invențiilor, soiurilor de plante, mărcilor comerciale, denumirilor de origine ale produselor, desenelor și modelelor industriale.
- 3.22. În anul 2023, valoarea ajutorului de minimis acordat sub formă de ***împrumuturi cu dobânzi preferențiale*** a crescut cu 23.77% față de anul 2022. Majorarea a fost determinată, în mare parte, de creșterea schemei de ajutor de minimis ”Dobânzi preferențiale aplicate în cadrul Facilității de Creditare a Tinerilor” implementată de către Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă. În 2023, aproape toate măsurile de sprijin acordate sub această formă au fost oferite de către Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă.
- 3.23. Ajutor de minimis oferit sub formă de ***investiții ale furnizorului*** (dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent) a constituit 0.38% din valoarea ajutorului raportată. Măsura de sprijin acordată sub această formă a fost orientată în special spre obiective sectoriale, mai exact cele din domeniul sportiv.
- 3.24. În anul 2023, cuantumul ajutorului de minimis oferit sub formă de ***garanții de stat*** a crescut semnificativ față de anul precedent, înregistrând o majorare de 80.89%. Această tendință a fost determinată de creșterea numărului de întreprinderi care au solicitat garanții financiare prin intermediul Fondului de Garantare a Creditelor, gestionat de ODA.
- 3.25. Ajutorul de minimis acordat sub formă de ***reduceri la bunuri și servicii*** (inclusiv vânzarea acestora sub prețul pieței) a înregistrat o majorare de 7.07% în 2023 comparativ cu anul anterior. Din valoarea ajutorului de minimis acordat sub această formă, aproximativ 59.41% a fost implementată de incubatoarele de afaceri.
- 3.26. În anul 2023, obiectivele principale raportate pentru care a fost acordat ajutorul de minimis au fost pentru susținerea IMM, protecția mediului înconjurător, instruirea angajaților și crearea de noi locuri de muncă, dezvoltare regională, obiective sectoriale și pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural.

3.27. Valoarea ajutorului de minimis, raportată pe obiective, este prezentată în tabelul 12.

Tabelul 12. Valoarea și structura ajutorului de minimis raportat pe obiective în perioada anilor 2021 - 2023

Nr.	Obiectiv	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Obiective orizontale	121 686	91.16	117 575	89.23	145 518	91.55
1.1	Susținerea IMM	113 546	85.06	104 606	79.38	131 267	82.59
1.2	Pentru protecția mediului înconjurător	7 713	5.78	11 007	8.35	9 024	5.68
1.3	Pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	426	0.32	1 963	1.49	5 226	3.29
2.	Ajutor pentru dezvoltare regională	957	0.72	1 501	1.14	1 873	1.18
3.	Obiective sectoriale	10 841	8.12	10.390	7.88	11 553	7.27
3.1	Promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural	6 201	4.65	2 306	1.75	1 164	0.73
	TOTAL (exceptând ajutorul pentru SIEG)	133 484	100	131 771	100	158 943	100

3.28. În anul 2023, cea mai mare pondere a ajutorului de minimis a fost alocată pentru **obiective orizontale**, reprezentând aproximativ 91.55% din valoarea totală. Aceasta a înregistrat o creștere semnificativă de 23.77% față de anul anterior. Această tendință a ajutorului de minimis a fost în mod special influențată de majorarea valorii acordate pentru susținerea IMM.

3.29. La fel ca în anii precedenți, cea mai mare pondere a ajutorului de minimis acordat a fost direcționată **spre susținerea IMM** (aproximativ 83%), înregistrând o creștere de circa 25% față de anul trecut. Creșterea înregistrată se explică, inclusiv, prin implementarea noii scheme de ajutor de minimis, care vizează compensarea cheltuielilor pentru patente, și prin extinderea numărului de beneficiari ai schemei de ajutor de minimis "Programul de transformare digitală a IMM". Implementarea ambelor scheme de ajutor de minimis a fost realizată de ODA.

3.30. În perioada de raportare, s-a înregistrat o creștere semnificativă a ajutorului de minimis acordat pentru **instruirea angajaților și crearea de noi locuri de muncă**, de aproximativ două ori față de perioada anterioară. Evoluția pozitivă a fost determinată de implementarea schemei de ajutor de minimis „Ajutorul pentru învățământul dual”, implementată de către ODA. Măsura de sprijin constă în

compensarea cheltuielilor suportate de unitate pentru fiecare elev instruit în învățământul dual, care a absolvit programul de formare profesională sau a promovat anul de studii în anul de gestiune.

- 3.31. Creșterea ajutorului pentru obiectivele orizontale a fost parțial compensată de o reducere a volumului ajutorului destinat **protecției mediului**. Astfel, în anul 2023, ajutorul de minimis pentru protecția mediului a înregistrat o diminuare de 18.01% față de anul 2022. Diminuarea ajutorului de minimis a fost determinată, în principal, de reducerea valorii schemei de ajutor ”Programul de Ecologizare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii” implementată de către ODA, inclusiv ca urmare a scăderii numărului de beneficiari care au accesat această schemă.
- 3.32. În anul 2023, ajutorul de minimis oferit pentru **dezvoltarea regională** a înregistrat o evoluție pozitivă, crescând cu 24.80% față de anul 2022. Această creștere a fost generată, inclusiv, de implementarea schemei de ajutor de minimis ”Sprijin financiar întreprinderilor mici și mijlocii din Autonomia Teritorială Găgăuzia, prin Fondul pentru Susținerea Antreprenoriatului Găgăuzia”, gestionată de către Direcția de Dezvoltare Economică Găgăuzia.
- 3.33. În anul 2023, ajutorul oferit pentru **obiectivele sectoriale** a scăzut cu 9% față de anul 2022, reducerea fiind determinată în mare parte de diminuarea cu 49.50% a ajutorului de minimis acordat pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural.
- 3.34. Diminuarea considerabilă a ajutorului pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural a fost influențată, în principal, de faptul că, în anul 2023 nu au fost acordate ajutoare de minimis în cadrul schemei ”Ajutor pentru susținerea altor genuri culturale din domeniul cinematografiei”, gestionată de către Ministerul Culturii.
- 3.35. **Valoarea ajutorului de minimis raportat pentru anul 2023 a crescut cu circa 21%, această creștere fiind atribuită, inclusiv noilor scheme implementate. În ceea ce privește structura ajutorului de minimis, nu s-au înregistrat modificări esențiale ale formei de acordare și obiectivului, respectându-se recomandările internaționale privind ajutoarele de stat.**

3.2 Măsurile de sprijin acordate pentru prestarea serviciilor de interes economic general

- 3.36. **SIEG** - activitate economică ce are o importanță deosebită pentru cetățeni și dacă nu ar fi intervenția statului serviciile nu ar putea fi furnizate consumatorilor. Acestea pot fi: alimentarea cu apă potabilă, evacuarea apelor uzate, colectarea deșeurilor menajere etc.

- 3.37. Obligația de serviciu public este impusă furnizorului prin atribuirea unei sarcini și pe baza unui criteriu de interes general menit să asigure ca serviciul să fie furnizat în condiții care îi permit să își îndeplinească misiunea. Obligațiile ce revin întreprinderilor cărora le este încredințată prestarea unor SIEG au în vedere, în general, aspecte precum: continuitate din punct de vedere cantitativ și calitativ, adaptabilitate la cerințele consumatorilor, accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public, transparența decizională și protecția utilizatorilor, asigurarea sănătății și calității vieții etc. Impunerea acestor condiții de către autoritățile publice poate fi acompaniată de măsuri de sprijin a activității desfășurate de întreprinderile respective. Condiția principală pentru acordarea măsurii de sprijin trebuie să țină cont de compensarea totală sau parțială a diferenței dintre costurile rezultate din prestarea acestui serviciu și veniturile relevante ale companiei, luând în considerare un profit rezonabil în realizarea acestor obligații.
- 3.38. Valoarea totală a măsurilor de sprijin raportate pentru prestarea SIEG, este prezentată în tabelul 13.

Tabelul 13. Valoarea totală a măsurilor de sprijin (inclusiv, valoarea ajutorului de stat, ajutorului implementat până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, ajutorului de minimis și a măsurilor de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței) raportate pentru prestarea SIEG, în perioada anilor 2021-2023

Nr. ord.	Indicator	2021*	2022*	2023
1.	mii lei	2 810 734	1 365 772	1 394 961
2.	mii euro**	134 321	68 638	71 015

* datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro. sursa BNM (anul 2021= 20.9255, anul 2022= 19.8982, anul 2023= 19.6431)

- 3.39. Datele raportate pentru perioada anilor 2021-2022 au fost actualizate cu informația prezentată de către furnizori și reieșind din măsurile de sprijin autorizate de către Consiliul Concurenței.
- 3.40. Valoarea măsurilor de sprijin prezentată în tabelul 13 cuprinde valoarea ajutorului de stat, ajutorului implementat până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, ajutorului de minimis și a măsurilor de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței, raportate de către furnizori ca ajutor pentru prestarea SIEG. În anul 2023, valoarea măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG a crescut cu 2.14 % față de anul 2022, dar a diminuat cu 50.37% în raport cu anul 2021.
- 3.41. Tabelul 14 ilustrează dinamica valorii ajutorului de stat autorizat, a ajutorului implementat înainte de intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat și

a ajutorului de minimis acordat pentru prestarea serviciilor de interes economic general.

Tabelul 14. Valoarea ajutorului de stat și de minimis raportat pentru prestarea SIEG, în perioada anilor 2021-2023

Nr. ord.	Indicator	2021*	2022*	2023
1.	Valoarea măsurilor de sprijin acordate pentru SIEG, mii lei	1 216 080	992 493	1 058 280
	inclusiv:			
1.1.	Valoarea ajutorului de stat (ajutorul de stat autorizat și ajutorul implementat până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat), mii lei	1 199 304	968 706	1 032 151
1.2.	Valoarea ajutorului de minimis, mii lei	16 775	23 787	26 129
2.	Valoarea măsurilor de sprijin acordate pentru SIEG, mii euro**	58 115	49 879	53 875

* datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro. sursa BNM (anul 2021= 20.9255, anul 2022= 19.8982, anul 2023= 19.6431)

- 3.42. În conformitate cu tabelul 14, se remarcă o creștere a valorii ajutorului de stat autorizat, a ajutorului existent și a ajutorului de minimis raportat în anul 2023, cu 6.63% față de anul 2022. Totuși, față de anul 2021 aceasta a înregistrat o scădere de 12.98%.
- 3.43. Valoarea **ajutorului de stat autorizat** de Consiliul Concurenței și raportat pentru anul 2023 a fost de 935 220 mii lei. Mai jos sunt prezentate, succint, măsurile de sprijin autorizate în anul 2023 de către Consiliul Concurenței pentru prestarea SIEG:

➤ **Notificarea parvenită de la Primăria Hănăsenii Noi, raionul Leova**

Măsura de sprijin a fost acordată S.A. „Apa – Canal Leova” pentru furnizarea serviciului public de aprovizionare cu apă potabilă și de canalizare. Ajutorul de stat a constat în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a sistemului de alimentare cu apă potabilă pentru perioada 2022 – 2026. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este de 4 499.99 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 02 din 03.02.2023](#)).

➤ **Notificarea parvenită de la Primăria comunei Fîrlădeni, raionul Căușeni**

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „SER COM Fîrlădeni” întru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și a serviciului de salubritate. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor pentru perioada 2022 – 2031. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 3 623.73 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR - 04 din 09.02.2023](#)).

- ***Notificarea parvenită de la Primăria comunei Burlănești, raionul Edineț***
Măsura de sprijin a fost acordată întru asigurarea prestării serviciilor publice de alimentare cu apă. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Servicii Burlănești” constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor din cadrul sistemului de apeduct. Valoarea totală actualizată a ajutorului de stat pentru perioada 2022 – 2031 este de 2 863 258.21 lei. ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS – 08 din 16.03.2023](#)).
- ***Notificarea parvenită de la Consiliul municipal Chișinău***
Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. ”Regia Transport Electric” întru prestarea serviciului public de transport de călători în municipiul Chișinău și în localitățile din suburbiile acestuia. Ajutorul de stat a fost acordat sub formă de subvenții și alocații bugetare, exceptări de la plata taxelor locale, renunțări de la venituri din profit, precum și scutiri anuale de la plata pentru locațiunea mijloacelor fixe. Valoarea ajutorului de stat autorizată a constituit 861 031.1 mii lei pentru perioada anilor 2022-2023 ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR – 10 din 07.04.2023](#)).
- ***Notificarea parvenită de la Consiliul municipal Chișinău***
Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. ”Parcul Urban de Autobuze” pentru prestarea serviciului public de transport de călători în municipiul Chișinău și în localitățile din suburbiile acestuia. Ajutorul de stat a fost acordat sub formă de alocații bugetare, exceptări de la plata taxelor locale, scutiri anuale de la plata pentru locațiunea mijloacelor fixe, precum și scutiri de la plata taxelor vamale și taxei pe valoare adăugată la importul autobuzelor cu parcurs. Valoarea ajutorului de stat autorizată pentru anul 2022 a fost de 18 515 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR – 18 din 26.05.2023](#)).
- ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Valea Perjei, raionul Taraclia***
Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Valea Sănătății” pentru prestarea serviciului de evacuare a deșeurilor. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a auto-specialei. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 1 234.97 mii lei pentru perioada 2023 – 2032 ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 17 din 26.05.2023](#)).
- ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Peresecina, raionul Orhei***
Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Servicii Comunale Peresecina” pentru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică a unor bunuri materiale pentru perioada 2022 – 2031. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 211.62 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 16 din 26.05.2023](#)).
- ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Peresecina, raionul Orhei***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Prosper Rural” pentru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică a unor bunuri materiale pentru perioada 2022 – 2031. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 1 846.66 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 15 din 26.05.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria municipiului Bălți***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” întru prestarea serviciilor de întreținere a fondului locativ municipal. Ajutorul de stat constă în acordarea sbuvențiilor pentru compensarea diferenței de tarif pentru deservirea tehnică și reparația blocurilor locative și încăperilor locuibile în cămine. Valoarea ajutorului autorizat pentru anii 2023 – 2026 este de 32 800 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS – 27 din 26.06.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Vișniovca, raionul Cantemir***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Gospodăria Comunal-Locativă Vișniovca-Service” întru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2023 – 2031. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 1 086.92 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 22 din 26.06.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria orașului Cantemir***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Apă-Canal Cantemir” întru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2022 – 2029. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 42 812.96 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 23 din 26.06.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Gradiște, raionul Cimișlia***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Servicii Publice Gradiște” întru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2022 – 2033. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 2 970.51 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 24 din 26.06.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Consiliul raional Taraclia***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Termotrans Taraclia” întru prestarea serviciului public de distribuire a energiei termice. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale

pentru perioada 2022 – 2031. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 2 276.43 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 25 din 26.06.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Stoianovca***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Stoianovca-Service” pentru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2022 – 2031. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 523.45 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 26 din 26.06.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Corjeuți, raionul Briceni***

Măsura de sprijin a fost acordată „SERVCOM Corjeuți” pentru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea la balanță, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale. Valoarea ajutorului de stat este 2 798 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN – 29 din 25.07.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria comunei Cobusca Veche, raionul Anenii Noi***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Cobusca Veche” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2023 – 2028. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 1 309.38 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS – 35 din 03.08.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria comunei Budești, municipiul Chișinău***

Măsura de sprijin a fost acordată „Ecolocal Grup” SRL pentru prestarea serviciului public de salubritate. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2022 – 2027. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 2 906.93 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN – 37 din 03.08.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria municipiului Comrat***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală” pentru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea la balanță, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale. Valoarea ajutorului de stat este 3 204.95 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG – 36 din 03.08.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria comunei Gălășeni, raionul Râșcani***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. GC „Inovație Gălășeni” întru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în

transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2022 – 2031. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 2 383.40 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS – 39 din 25.08.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primaria orașului Rezina***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Servicii Comunal-Locative Rezina” întru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2022 – 2033. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 1 962.48 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN - 44 din 12.10.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria orașului Cimișlia, raionul Cimișlia***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Servicii Publice Cimișlia” întru serviciului public de alimentare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2022 – 2032. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 6 756.77 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS - 48 din 02.11.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Coșcalia, raionul Căușeni***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Servcom Coșcalia” întru prestarea serviciului public de alimentare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2023 – 2033. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 4 070.14 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS - 49 din 02.11.2023](#)).

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Talmaza, raionul Ștefan Vodă***

Măsura de sprijin a fost acordată Î.M. „Gospodăria Comunală Talmaza” întru prestarea serviciului public de alimentare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2023 – 2033. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 5 439.19 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS - 50 din 02.11.2023](#)).

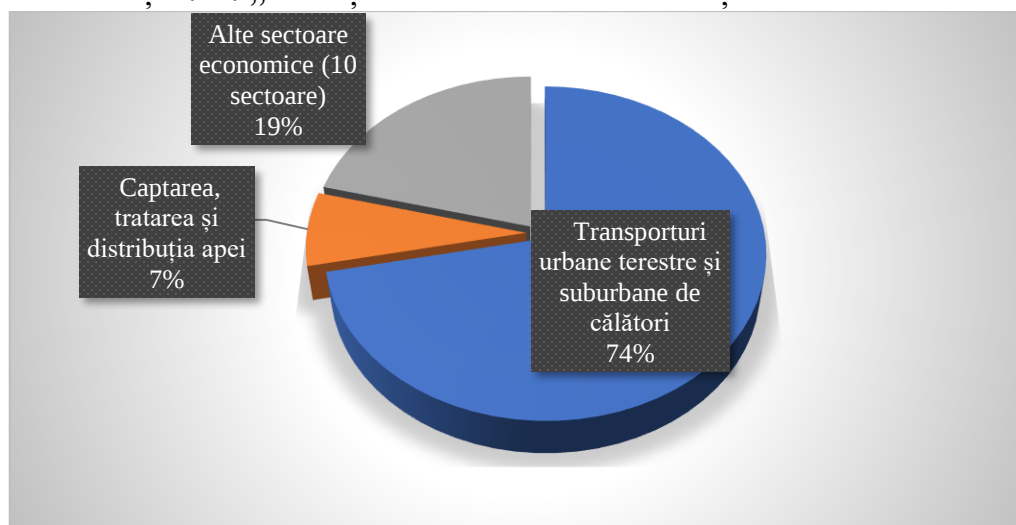
➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Glinjeni, raionul Șoldănești***

Măsura de sprijin a fost acordată S.A. „Salubritate Șoldănești” întru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada anilor 2024 – 2028. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 924,1 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG - 51 din 02.11.2023](#)).

➤ **Notificarea parvenită de la Primăria orașului Iargara, raionul Leova**

Măsura de sprijin a fost acordată S.A. „Apă-Canal Leova” întru prestarea serviciului public de alimentare cu apă. Ajutorul de stat constă în transmiterea în gestiune economică, cu titlu gratuit, a bunurilor materiale pentru perioada 2024 – 2040. Valoarea actualizată a ajutorului de stat este 26 178.20 mii lei ([Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS - 60 din 14.12.2023](#)).

- 3.44. În anul 2023, ajutoare de stat pentru prestarea SIEG (autorizate de către Consiliul Concurenței și implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat) au fost acordate către 99 de persoane fizice și juridice care desfășoară activitatea economică.
- 3.45. Din valoarea totală a ajutorului de stat raportat pentru SIEG, cea mai mare pondere a fost alocată transportului public pentru călători, reprezentând aproximativ 74% (figura 6). În acest context, cele mai semnificative măsuri de sprijin au fost destinate Î.M. „Regia Transport Electric”, Î.M. „Parcul Urban de Autobuze” și Î.M. „Direcția de Troleibuze din Bălți”.

Figură 6. Ajutorul de stat acordat pe domenii economice, conform valorii raportate

- 3.46. Valoarea **ajutoarelor de minimis** acordate pentru prestarea SIEG a crescut cu 9.84% în anul 2023 comparativ cu anul 2022. Această creștere a fost generată, inclusiv, de implementarea unor noi măsuri de sprijin de către APL.
- 3.47. Cât privește valoarea **ajutoarelor de minimis** oferite pentru prestarea SIEG, aceasta a marcat o creștere în anul 2023 în raport cu anul 2022, cu 9.84%. Această tendință a cuantumului ajutorului de minimis a fost generată, preponderent, de implementarea noilor măsuri de sprijin de către APL.
- 3.48. În anul 2023, aproximativ 98% din măsurile de sprijin acordate pentru prestarea SIEG au fost implementate sub formă de **ajutoare individuale**.

3.49. Valoarea anuală a măsurilor de sprijin pentru prestarea SIEG (ajutoare de stat autorizate, ajutoare existente și ajutoare de minimis), în funcție de **forma de acordare**, este detaliată în tabelul de mai jos.

Tabelul 15. Valoarea și structura măsurilor de sprijin pentru SIEG raportate (ajutoare de stat autorizate, ajutoare implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat și ajutoare de minimis), în funcție de forma de acordare, în perioada anilor 2021- 2023

Nr.	Forma de acordare	2021		2022		2023	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	620 106	50.99	396 434	39.94	405 774	38.34
2.	Alocații bugetare	320 483	26.35	373 566	37.64	418 815	39.58
3.	Scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii	14 771	1.21	9 218	0.93	9 800	0.93
4.	Renunțare la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	7 277	0.60	14 811	1.49	7 893	0.75
5.	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	84 671	6.96	71 512	7.21	27 384	2.59
6.	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	61 936	5.09	16 592	1.67	48 071	4.54
7.	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	31 490	2.59	30 242	3.05	9 776	0.92
8.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	75 345	6.20	80 119	8.07	130 768	12.36
	TOTAL	1 216 080	100	992 493	100	1 058 280	100

- 3.50. În anul 2023, ponderea măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG, sub formă de **subvenții și/sau subsidii și alocații bugetare**, a reprezentat aproximativ 38% din valoarea raportată de furnizori.
- 3.51. Cuantumul ajutorului acordat pentru prestarea SIEG, sub formă de subvenții și/sau subsidii, a înregistrat o creștere nesemnificativă de 2.36% în anul 2023 față de anul anterior.
- 3.52. Aproximativ 65% din valoarea ajutorului raportat sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost alocată Î.M. „Parcul Urban Autobuze” pentru asigurarea prestării serviciilor de transport public de pasageri în municipiul Chișinău (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-51 din 15.10.2021](#)).
- 3.53. În anul 2023, s-a înregistrat o creștere a valorii ajutorului acordat sub formă de **alocații bugetare**. Astfel, cuantumul ajutorului raportat sub formă de alocații bugetare a crescut cu aproximativ 12%. Această dinamică a ajutorului a fost determinată, în principal, de majorarea cuantumulului ajutorului oferit Î.M. „Regia Transport Electric” de către Consiliul municipal Chișinău pentru prestarea serviciului de transport electric de pasageri în municipiul Chișinău (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-10 din 07.04.2023](#)).
- 3.54. În anul 2023, valoarea ajutorului oferit sub formă de **scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii** s-a majorat nesemnificativ cu 6.32%, în raport cu anul 2022. Tendința pozitivă a valorii ajutorului înregistrată în anul 2023 în raport cu anul 2022 a fost determinată, în special, de majorarea cuantumulului a măsurii de sprijin acordate Î.M. ”Parcul Urban de Autobuze” pentru importarea a 10 autobuse (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. EMAS - 34 din 10.10.2024](#)).
- 3.55. Doar 0.75% din valoarea ajutorului acordat pentru prestarea SIEG a fost oferit sub formă de **renunțare la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial**. Valoarea ajutorului acordat sub această formă a diminuat semnificativ în comparație cu anul precedent, cu circa 47%. Acest fapt s-a datorat, în mod special, încetării acordării măsurilor de sprijin ce au fost oferite către Î.M. ”Parcul Urban de Autobuze” (autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-51 din 15.10.2021) și Î.M. ”Regia Transport Electric” (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-10 din 07.04.2023](#)) de către Consiliul municipal Chișinău. În perioada de raportare, ajutorul de stat sub formă nominalizată a fost oferit doar de către Primăria satului Corjeuți, raionul Briceni, Î.M. ”Servcom Corjeuți” (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN-29 din 25 iulie 2023](#)).

- 3.56. Valoarea ajutorului acordat sub formă de ***împrumuturi în condiții preferențiale***, în anul 2023a înregistrat o scădere semnificativă față de anul 2022, diminuându-se cu aproximativ 62%. Această diminuare a fost cauzată, în mare parte, de reducerea valorii ajutorului de stat acordat S.A. "Termoelectrica" pentru îmbunătățirea eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-75 din 24.12.2015](#)). Se remarcă faptul că toate măsurile de sprijin au fost acordate ca urmare a accesării fondurilor externe acordate de organizațiile internaționale. În anul 2023a continuat a fi acordat ajutorul de stat către S.A. "Cet-Nord" pentru realizarea Proiectului "Sistemul termoelectric al mun. Bălți" (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-31 din 23.04.2015](#)).
- 3.57. În perioada raportată, s-a înregistrat o creștere semnificativă a valorii ajutorului acordat sub formă de ***investiții ale furnizorului*** (când rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, prevăzută pentru un investitor privat prudent), aceasta fiind de aproximativ două ori mai mare decât în anul anterior. Creșterea a fost cauzată, în mare parte, de măsurile de sprijin oferite de Consiliul municipal Chișinău Î. M. "Regia Transport Electric" și Î.M. „Parcul Urban de Autobuze” (autorizate prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-10 din 07.04.2023](#) și [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. EMAS - 34 din 10.10.2024](#)).
- 3.58. Valoarea ajutoarelor de stat și minimis oferite, în anul 2023, sub formă de ***garanții în condiții preferențiale*** a înregistrat, la fel, o diminuare semnificativă față de anul 2022 (circa 68%). În mare parte, această tendință negativă s-a datorat diminuării ajutorului oferit S.A. „Apă-Canal Chișinău” de către Primăria municipiului Chișinău în cadrul implementării programului de investiții prioritare prevăzut de Studiul de Fezabilitate al Programului de alimentare cu apă și tratare a apelor uzate în municipiul Chișinău (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței ASER-02 din 22.01.2015](#)). În anul 2023, a continuat implementarea măsurii de sprijin acordate Î.M. „Direcția de Troleibuze din Bălți” pentru modernizarea transportului public electric (autorizat prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-45 din 17.09.2020](#)).
- 3.59. Valoarea ajutoarelor oferite sub sub formă de ***reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate*** a crescut semnificativ în anul 2023 față de anul 2022, majorându-se cu aproximativ 63%. Această majorare s-a datorat, în special, implementării noilor măsuri, cum ar fi schema de ajutor de stat "Ajutor de stat acordat furnizorilor de servicii media audiovizuale pentru a difuza în Multiplexul național A de televiziune digitală terestră", implementată de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (autorizat prin [Decizia Plenului](#)

[Consiliului Concurenței nr. ASO-57 din 28.11.2023](#)). Totodată, au fost acordate și alte măsuri de sprijin, cum ar fi transmiterea în gestiune economică a rețelelor de apeduct, canalizare, fântâni arteziene și alte mijloace fixe și bunuri, precum și a încăperilor și suprafețelor amenajate.

- 3.60. În anul 2023, 288 de autorități publice centrale și locale au acordat măsuri de sprijin pentru prestarea SIEG. Se remarcă faptul că, atât în ceea ce privește numărul măsurilor de sprijin raportate, cât și valoarea ajutorului acordat, APL a avut cea mai mare pondere.
- 3.61. Astfel, din numărul total de măsuri de sprijin raportate, aproximativ 97% au fost oferite de către APL. În ceea ce privește ponderea valorică, aproximativ 83% din valoarea ajutorului raportat pentru SIEG a fost acordată de către APL.
- 3.62. *Ajutoarele oferite pentru prestarea SIEG continuă a fi una din direcțiile prioritare ale statului spre care sunt orientate măsurile de sprijin în vederea corectării unor eșecuri a pieței.*

3.3. Ajutorul de stat destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale

- 3.63. Potrivit art. 4 din Legea cu privire la ajutorul de stat, ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale sunt considerate a fi compatibile cu mediul concurențial normal și sunt exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței.
- 3.64. *Valoarea măsurilor de sprijin* raportate a constituit 489 911 mii lei, reprezentând aproximativ 0.16% din PIB, conform tabelului de mai jos.

Tabelul 16. *Ajutorul de stat destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale raportat în perioada anilor 2021-2023*

Nr.	Indicatorii	2021*	2022*	2023
1.	Valoarea ajutorului de stat, exprimat în:			
1.1.	mii lei	331 634	1 612 767	489 911
1.2.	mii euro**	15 848	81 051	24 941
2.	Ponderea în PIB, %	0.14	0.59	0.16

* datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro. sursa BNM (anul 2021= 20.9255, anul 2022= 19.8982, anul 2023= 19.6431)

- 3.65. Valoarea ajutorului de stat destinat remediării pagubelor provocate de calamități naturale sau alte situații excepționale a diminuat considerabil în anul 2023 comparativ cu anul 2022, cu aproximativ 70%. Această diminuare semnificativă a ajutorului de stat se datorează în principal măsurilor de sprijin acordate S.A. "Energocom" în anul 2022.

- 3.66. Furnizorii de ajutor de stat au raportat **9 măsuri de sprijin** oferite pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale. Aproximativ 96% din valoarea ajutorului raportată a fost destinată creșterii securității energetice
- 3.67. Măsurile de sprijin au fost acordate unui număr de 1 353 de persoane juridice și fizice care desfășoară activitate economică.
- 3.68. Potrivit **modalității de implementare** a ajutoarelor de stat, circa 78% din măsurile de sprijin raportate pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale au fost acordate prin intermediul schemelor de ajutor de stat. Din punct de vedere al valorii, cea mai mare pondere a ajutorului a fost oferită, de asemenea, prin intermediul schemelor de ajutor de stat (circa 71%).
- 3.69. Conform **formei de acordare** a ajutorului de stat pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau alte situații excepționale, aproximativ 54% din valoarea totală a fost raportată sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii. Preponderent, măsurile de sprijin oferite sub această formă au fost acordate pentru asigurarea securității energetice.
- 3.70. Aproximativ 29% din valoarea ajutorului acordat pentru acest obiectiv a fost acordată sub formă de renunțare la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial. Măsurile de sprijin acordate sub această formă au fost destinate S.A. „Termoelectrica”.
- 3.71. De asemenea, în anul 2023, au fost acordate ajutoare sub formă de subvenții și/sau subsidii, precum și împrumuturi cu dobânzi preferențiale, care au reprezentat cumulativ aproximativ 16% din valoarea totală.
- 3.72. **Ajutorul de stat oferit pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale a constituit unul din instrumentele utilizate de către stat în vederea susținerii întreprinderilor. Preponderent, a fost acordat ajutor pentru sporirea securității energetice.**

DIRECȚII DE PERFEȚIONARE A POLITICII CONCURENȚIALE ÎN DOMENIUL AJUTORULUI DE STAT

Cu referire la evoluția ajutorului de stat raportată pentru anul 2023 și ținând cont de angajamentele asumate de către Republica Moldova prin Acordul de Asociere, direcțiile prioritare pentru următoarea perioadă vor fi:

- Elaborarea și modificarea actelor normative care reglementează aplicarea Legii nr. 139/2012 privind ajutorul de stat, în conformitate cu legislația Uniunii Europene în domeniu.
- Demararea procedurii pentru crearea Registrului Central al ajutoarelor de minimis.
- Promovarea culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat, atât în cadrul autorităților publice, cât și în întreaga societate.

Acordarea ajutorului de stat, în conformitate cu prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat, va contribui la corectarea eșecurilor pieței, va sprijini creșterea competitivității întreprinderilor și va favoriza crearea unui mediu concurențial echitabil.

ANEXA NR. 1. ANEXA TEHNICĂ

Anexa tehnică oferă informații cu caracter general privind sfera de cuprindere a raportului, modul de încadrare a ajutoarelor de stat și de minimis pe obiective, categorii și forme, metode de evaluare a ajutoarelor de stat, precum și sursele de obținere a datelor care au fost utilizate.

Informațiile menționate au fost grupate pe Capitole:

I. Sfera ajutoarelor de stat și ajutoarelor de minimis analizate în raport

II. Obiectivele ajutorului de stat și ajutoarelor de minimis

III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

I. Sfera ajutoarelor de stat și ajutoarelor de minimis analizate în raport

Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova a fost elaborat pe baza „Registrului ajutoarelor de stat”, întocmit conform raportărilor transmise de furnizorii de ajutor de stat, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat.

Ajutoarele de stat și de minimis raportate, care fac obiectul prezentului raport, intră sub incidența:

- Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat
- Hotărârii Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat
- Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.01 din 06.08.2020
- Regulamentului privind Registrul ajutorului de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3 din 30.08.2013

II. Obiectivele ajutorului de stat și ajutoarelor de minimis

Încadrarea pe obiective a ajutorului de stat (atât a alocărilor efectuate în cadrul schemelor de ajutor, cât și a ajutoarelor individuale), s-a efectuat în conformitate cu obiectivul principal al acordării acestora.

III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

Sursele obținerii datelor

Cifrele sunt exprimate în prețuri curente pentru moneda națională și pentru Euro.

Cursul mediu anual de schimb utilizat leu/euro a fost preluat de pe pagina web oficială a BNM.

Pentru prezentarea informației privind ajutoarelor de stat și ajutoarele de minimis acordate în perioada de referință au fost utilizate actele normative care conțin scheme de ajutor de stat și/ sau ajutoare individuale și scheme de ajutor de minimis și/ sau ajutoare individuale de minimis raportate de furnizori.

Raportările au fost solicitate în formă standard, conform Anexei nr.1 și Anexei nr.2 la Regulamentul privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1112/2016 și au cuprins următoarele elemente:

- Titlul ajutorului
- Baza legală
- Numărul ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Categoria ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Perioada în care se acordă ajutoare de stat în baza acestei măsuri (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Data la care a încetat acordarea ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de minimis*)
- Obiectivele acordării ajutorului de stat/minimis
- Regiunea
- Originea ajutorului
- Forma de acordare a ajutorului de stat/minimis
- Descrierea formei de acordare a ajutorului de stat/minimis
- Tipul ajutorului de stat/minimis
- Condiții de acordare
- Beneficiarii și cuantumul ajutorului de stat/minimis
- Date privind modul de determinare a cuantumului ajutorului de stat/minimis
- Observații (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Alte informații și comentarii (*pentru raportarea ajutorului de minimis*)
- Declarație (*pentru raportarea ajutorului de minimis*)

Informații de pe paginile web oficiale a BNS și BNM:

- PIB
- numărul populației
- cursul mediu anual de schimb leu/euro

Metodele de evaluare a elementului de ajutor

Cuquantumul ajutorului de stat a fost determinat conform prevederilor din actele normative prin care s-a instituit o schemă de ajutor de stat/minimis sau s-a acordat un ajutor individual, totodată ținându-se cont de legislația secundară, respectiv, Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30.08.2013).

**ANEXA NR. 2. LISTA ACTELOR JURIDICE ÎN BAZA CĂRORA AU FOST
ACORDATE AJUTOARELE DE STAT RAPORTATE ÎN BAZA CADRULUI
GENERAL PENTRU ANUL 2023**

1. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 49, lit. a); Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.
2. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 49, lit. b); Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.
3. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 49, lit. c); Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.
4. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 49, lit. d); Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.
5. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 52.
6. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 53¹.
7. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 53³.
8. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 103, alin.(1), pct.10); Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, art. 28 lit. z¹); Hotărârea Guvernului nr.1165/2016 pentru aprobarea listelor materiei prime medicamentoase, materialelor, articolelor, ambalajului primar și secundar, utilizate la prepararea și producerea medicamentelor.
9. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 103, alin.(1), pct.26); Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, art. 28, lit. o) și pct.2 al Notei la Anexa nr.2.
10. Codul fiscal nr.1163/1997 art. 124, alin.(18).
11. Codul fiscal nr.1163/1997; Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației.
12. Codul nr. 259/2004 cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova; Hotărârea Guvernului nr.382/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării; Hotărârea Guvernului nr.381/2019 cu privire la aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia.
13. Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, art. 28, lit. l).
14. Legea nr.1421/2002 cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice; Legea nr.359/2022 bugetului de stat pentru anul 2023.
15. Legea nr.276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, art. 24-26; Hotărârea Guvernului nr.455/2017 cu

- privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, pct. 57-67.
16. Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități; Hotărârea Guvernului nr.49/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționarea locurilor de muncă.
 17. Legea nr.1515/1993 cu privire la protecția mediului înconjurător, art. 85; Hotărârea Guvernului nr. 711/2022 Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de administrare a Fondului Național pentru Mediu.
 18. Legea nr.182/2010 cu privire la parcurile industriale, art. 12; Hotărârea Guvernului nr.440/2011 cu privire la acordarea titlului de parc industrial Societății pe Acțiuni „Tracom”.
 19. Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj; Hotărârea Guvernului nr.1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă.
 20. Legea nr.22/2015 privind ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare.
 21. Legea nr.10/2016 cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Hotărârea Guvernului nr.401/2012 cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică; Hotărârea Guvernului nr. 45/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Eficiență Energetică; Hotărârea Guvernului nr. 1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă.
 22. Legea nr.134/2015 pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Polone privind obținerea unui credit de asistență; Hotărârea Guvernului nr.1133/2016 pentru aprobarea Manualului de operațiuni privind implementarea creditului de asistență oferit de Guvernul Republicii Polone.
 23. Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.
 24. Hotărârea Guvernului nr.439/2020 cu privire la aprobarea Programului de susținere a afacerilor cu potențial înalt de creștere și internaționalizare a acestora.
 25. Hotărârea Guvernului nr.515/2022 cu privire la aprobarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii.

26. Legea UTA Găgăuzia nr. 27-B3/VII din 26.12.2022 cu privire la bugetul pe anul 2023; Legea UAT Găgăuzia nr. 33-XXXIII/I din 11 septembrie 1998 „Cu privire la procedura de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale”; Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr.18-VIII/I din 25.01.1996 privind înființarea ziarului regional al Găgăuziei.
27. Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 18-VIII/I din 25.01.1996 privind înființarea ziarului regional al Găgăuziei; Hotărârea Prezidiului Adunării Populare a Găgăuziei nr.23-XX/II din 26.09.2000 privind publicarea suplimentului la ziarul ”Вести Гагаузии” - «buletinul actelor oficiale ale Găgăuziei”.
28. Legea UTA Găgăuzia nr.73 din 09.08.2016 cu privire la investiții; Hotărârea Comitetului Executiv al Găgăuziei nr.5/10 din 04.02.2019 privind aprobarea Regulamentului cu privire la Fondul de susținere a antreprenorialului Găgăuziei în redacție nouă.
29. Legea nr.1421/2002 cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice; Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 23/2 din 27.12.2022 ”Cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pentru anul 2023 în lectura a doua”.
30. Decizia Consiliului orășenesc Edineț nr.19/20 din 23.08.2013 ”Cu privire la crearea Parcului Industrial Edineț”.
31. Contract de arendă a pământului nr.166 din 15.12.2014 a Primăriei municipiului Comrat.

ANEXA NR. 3. VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT PE OBIECTIVE ȘI FORME DE ACORDARE, ÎN BAZA CADRULUI GENERAL

Obiectivul	2021					2022					2023				
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Obiective orizontale	28579	8693	197631	0	9698	52043	5202	39726	0	0	777310	4500	11728	0	0
Cercetare-dezvoltare și inovare	0	8693	0	0	0	0	5202	0	0	0	0	4500	0	0	0
Protecția mediului	12559	0	189885	0	4676	11871	0	38431	0	0	2817	0	7702	0	0
Susținerea IMM	380	0	0	0	5022	20749	0	0	0	0	736891	0	0	0	0
Instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	15640	0	7745	0	0	19422	0	1295	0	0	37602	0	4027	0	0
Ajutor sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale	226902	0	51731	15264	58	248795	0	66634	15825	51	283889	0	61679	13697	51
Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	90515	0	401033	113	1172	83336	0	587051	110	1172	303016	0	668337	86	1172
TOTAL	345996	8693	650395	15377	10928	384174	5202	693411	15935	1223	1364216	4500	741744	13783	1223

ANEXA NR. 4.VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT PE FORME DE ACORDARE ȘI FURNIZORI, ÎN BAZA CADRULUI GENERAL

Furnizorii de ajutor de stat	2021					2022					2023				
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	7	6	7	8	9	10	11	12	13	14
AIPA	90515	0	0	0	0	82854	0	0	0	0	302534	0	0	0	0
Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	8137	0	0	0	0	11463	0	0	0	0	29604	0	0	0	0
Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare*	0	8693	0	0	0	0	5202	0	0	0	0	4500	0	0	0
Agencia Proprietății Publice	0	0	0	0	5022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instituția Publică Centrul Național pentru Energia Durabilă	7856	0	0	0	0	3679	0	0	0	0	2817	0	0	0	0
Ministerul Mediului	4703	0	0	0	0	8192	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	0	0	0	0	1125	0	0	0	0	1125	0	0	0	0	1125
Ministerul Culturii	207861	0	0	0	0	221495	0	0	0	0	247078	0	0	13697	0
Ministerul Finanțelor	0	0	0	15264	0	0	0	0	15825	0	0	0	0	0	0
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	901	0	0	0	0	7959	0	0	0	0	7998	0	0	0	0
Ministerul Sănătății	6601	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă	0	0	0	113	0	0	0	0	110	0	0	0	0	86	0
ODA	380	0	0	0	0	20749	0	0	0	0	736891	0	0	0	0
Serviciul Fiscal de Stat	0	0	399180	0	0	0	0	597705	0	0	0	0	696480	0	0
Serviciul Vamal	0	0	251215	0	0	0	0	95706	0	0	0	0	45264	0	0
Consiliul Municipal Chișinău	18047	0	0	0	4676	26336	0	0	0	0	35662	0	0	0	0

Furnizorii de ajutor de stat	2021					2022					2023				
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	7	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Direcția Generală de Finanțe a Găgăuziei	994	0	0	0	0	964	0	0	0	0	1150	0	0	0	0
Direcția Dezvoltare Economică a Găgăuziei	0	0	0	0	0	482	0	0	0	0	482	0	0	0	0
Primăria mun. Comrat	0	0	0	0	65	0	0	0	0	59	0	0	0	0	59
Primăria mun. Edineț	0	0	0	0	39	0	0	0	0	39	0	0	0	0	39
TOTAL	345996	8693	650395	15377	10928	384174	5202	693411	15935	1223	1364216	4500	741744	13783	1223

ANEXA NR. 5. VALOAREA AJUTORULUI DE STAT ACORDAT PENTRU PRESTAREA SIEG PE FORME DE ACORDARE ȘI FURNIZORI

Furnizorii de ajutor de stat	2021								2022								2023							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat a de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/însușite de persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat a de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/însușite de persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat a de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/însușite de persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	0	0	0	0	0	0	0	0	0	49674	0	0	0	0	0	0	0	34464	0	0	0	0	0	36527
Ministerul Finanțelor	0	0	0	84671	0	0	0	0	0	0	0	71512	0	0	0	0	0	0	0	27384	0	0	0	0
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	33701	0	0	0	0	0	0	0	70913	0	0	0	0	0	0	0	68948	0	0	0	0	0	0	0
Ministerul Sănătății	26592	0	0	0	0	0	0	6534	0	0	0	0	0	0	0	901	0	0	0	0	0	0	0	2109
Serviciul Vamal	0	0	10693	0	0	0	0	00	0	0	4123	0	0	0	0	0	0	0	6543	0	0	0	0	0
Consiliul municipal Chișinău	501654	319765	3449	0	7262	54600	23355	22267	267024	323517	3679	0	13143	14675	22576	19628	262873	384350	2956	0	0	46154	3161	23373
Chișinău, Primăria or. Cricova	0	0	0	0	0	0	0	143	0	0	0	0	0	0	0	126	0	0	0	0	0	0	0	106
Chișinău, Primăria s. Budești	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	932	0	0	0	0	0	0	0	680
Primăria municipiului Bălți	45146	0	0	0	0	0	5620	1258	44904	0	0	0	0	0	5570	849	50676	0	0	0	0	0	5343	662
Anenii Noi, Primăria com. Chetresu	0	0	0	0	0	0	0	68	0	0	0	0	0	0	0	62	0	0	0	0	0	0	0	0
Anenii Noi, Primăria Ciobanovca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	147	0	0	0	0	0	0	0	130
Anenii Noi, Primăria s. Floreni	0	0	0	0	0	0	0	174	0	0	0	0	0	0	0	257	0	0	0	0	0	0	0	237
Anenii Noi, Primăria s. Cobușca Veche	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	331
Anenii Noi Primăria s. Serpeni	0	0	0	0	0	0	0	1375	0	0	0	0	0	0	0	1197	0	0	0	0	0	0	0	1090
Briceni, Primăria s. Corjeuți	0	0	0	0	2798	0	0	98	0	0	0	0	0	0	0	83	0	0	0	0	0	0	0	66

Furnizorii de ajutor de stat	2021								2022								2023							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat ă de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat ă de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat ă de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Cahul, Consiliul Raional	0	0	0	0	0	0	0	3868	0	0	0	0	0	0	0	3117	0	0	0	0	0	0	0	2821
Cahul, Primăria com. Lebedenco	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2157	0	0	0	0	0	0	0	2053
Cahul, Primăria com. Manta	0	0	0	0	0	0	0	297	0	0	0	0	0	0	0	266	0	0	0	0	0	0	0	225
Cahul, Primăria s. Alexandru Ioan Cuza	0	0	0	0	0	0	0	734	0	0	0	0	0	0	0	668	0	0	0	0	0	0	0	583
Cahul, Primăria s. Badicul Moldoveneșc	0	0	0	0	0	0	0	444	0	0	0	0	0	0	0	406	0	0	0	0	0	0	0	359
Cahul, Primăria s. Cișlița-Prut	0	0	0	0	0	0	0	547	0	0	0	0	0	0	0	521	0	0	0	0	0	0	0	405
Cahul, Primăria s. Crihana Veche	0	0	0	0	0	0	0	1221	0	0	0	0	0	0	0	1221	0	0	0	0	0	0	0	1157
Cahul, Primăria s. Roșu	0	0	0	0	0	0	0	2033	0	0	0	0	0	0	0	1789	0	0	0	0	0	0	0	1651
Cahul, Primăria s. Slobozia Mare	0	0	0	0	0	0	0	600	0	0	0	0	0	0	0	516	0	0	0	0	0	0	0	435
Cahul, Primăria s. Tătărești	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	129	0	0	0	0	0	0	0	122
Călărași, Primăria or. Călărași	0	0	0	0	0	0	0	542	0	0	0	0	0	0	0	462	0	0	0	0	0	0	0	367
Primăria or. Cantemir	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	119	0	0	0	0	0	0	0	10044
Cantemir, Primăria com. Antonești	0	0	0	0	0	0	0	528	0	0	0	0	0	0	0	468	0	0	0	0	0	0	0	433
Cantemir, Primăria com. Căietu	0	0	0	0	0	0	0	333	0	0	0	0	0	0	0	317	0	0	0	0	0	0	0	251

Furnizorii de ajutor de stat	2021								2022								2023							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Canemir, Primăria com. Ciobalaccia	0	0	0	0	0	0	0	425	0	0	0	0	0	0	0	405	0	0	0	0	0	0	0	399
Canemir, Primăria com. Sadic	0	0	0	0	0	0	0	96	0	0	0	0	0	0	0	87	0	0	0	0	0	0	0	82
Canemir, Primăria s. Stoianovca	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	97	0	0	0	0	0	0	0	81
Canemir, Primăria s. Tartaul	0	0	0	0	0	0	0	385	0	0	0	0	0	0	0	333	0	0	0	0	0	0	0	302
Căușeni, Primăria s. Vișniovea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	268	0	0	0	0	0	0	0	213
Căușeni, Primăria com. Coșcalia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	690
Căușeni, Primăria com. Firlădeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	127	0	0	0	0	0	0	0	0
Căușeni, Primăria s. Cîmășeni	0	0	0	0	0	0	0	1100	0	0	0	0	0	0	0	999	0	0	0	0	0	0	0	866
Căușeni, Primăria s. Hagimus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	230	0	0	0	0	0	0	0	150
Cîmășlia, Primăria or. Cîmășlia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1747	0	0	0	0	0	0	0	1315
Cîmășlia, Primăria s. Gradiște	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	584	0	0	0	0	0	0	0	473
Criuleni, Primăria s. Hrusova	0	0	0	0	0	0	0	557	0	0	0	0	0	0	0	328	0	0	0	0	0	0	0	297
Criuleni, Primăria s. Măgdăcești	0	0	0	0	0	0	0	398	0	0	0	0	0	0	0	312	0	0	0	0	0	0	0	227
Criuleni, Primăria s. Mașcăuți	0	0	0	0	0	0	0	292	0	0	0	0	0	0	0	265	0	0	0	0	0	0	0	231
Dondușeni, Primăria s. Corbu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	701	0	0	0	0	0	0	0	665

Furnizorii de ajutor de stat	2021								2022								2023							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Drochia, Primăria s. Tarigrad	0	0	0	0	0	0	0	499	0	0	0	0	0	0	0	480	0	0	0	0	0	0	0	469
Dubăsari, Primăria s. Dorotcaia	0	0	0	0	0	0	0	330	0	0	0	0	0	0	0	306	0	0	0	0	0	0	0	226
Edineț, Primăria com. Burlănești	0	0	0	0	0	0	0	281	0	0	0	0	0	0	0	254	0	0	0	0	0	0	0	235
Fălești, Primăria com. Ișcălu	0	0	0	0	0	0	0	548	0	0	0	0	0	0	0	468	0	0	0	0	0	0	0	421
Florești, Consiliul Raional	0	0	0	0	0	0	0	911	0	0	0	0	0	0	0	791	0	0	0	0	0	0	0	720
Florești, Primăria s. Cuhurești de Sus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1180	0	0	0	0	0	0	0	1009
Florești, Primăria s. Cuhureștii de Jos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	674	0	0	0	0	0	0	0	576
Florești, Primăria s. Sănătăuca	0	0	0	0	0	0	0	688	0	0	0	0	0	0	0	607	0	0	0	0	0	0	0	562
Hîncești, Primăria com. Bozieni	0	0	0	0	0	0	0	403	0	0	0	0	0	0	0	345	0	0	0	0	0	0	0	303
Hîncești, Primăria com. Mingir	0	0	0	0	0	0	0	1245	0	0	0	0	0	0	0	1245	0	0	0	0	0	0	0	464
Hîncești, Primăria s. Ciuciuleni	0	0	0	0	0	0	0	245	0	0	0	0	0	0	0	231	0	0	0	0	0	0	0	226
Ialoveni, Primăria com. Răzeni	0	0	0	0	0	0	0	171	0	0	0	0	0	0	0	80	0	0	0	0	0	0	0	46
Leova, Consiliul Raional	0	0	0	0	0	0	0	5025	0	0	0	0	0	0	0	4826	0	0	0	0	0	0	0	3594
Leova, Primăria or. Leova	0	0	0	0	0	0	0	3205	0	0	0	0	0	0	0	2785	0	0	0	0	0	0	0	2538

Furnizorii de ajutor de stat	2021								2022								2023							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerea, amânarea sau egalizarea la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reducerea prețului de vânzare și serviciilor furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerea, amânarea sau egalizarea la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reducerea prețului de vânzare și serviciilor furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerea, amânarea sau egalizarea la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reducerea prețului de vânzare și serviciilor furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Leova, Primăria or. Iargara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4317
Leova, Primăria s. Sîrma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1012	0	0	0	0	0	0	0	452
Leova, Primăria com. Hănăsenii Noi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	343	0	0	0	0	0	0	0	311
Nisporeni, Primăria s. Șişcani	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1862
Nisporeni, Primăria s. Bursuc	0	0	0	0	0	0	0	420	0	0	0	0	0	0	0	384	0	0	0	0	0	0	0	341
Orhei, Consiliul Raional	0	0	0	0	0	0	2265	0	0	0	0	0	0	0	1986	0	0	0	0	0	0	0	941	0
Orhei, Primăria s. Bolohan	0	0	0	0	0	0	0	122	0	0	0	0	0	0	0	766	0	0	0	0	0	0	0	661
Orhei, Primăria s. Peresecina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	640	0	0	0	0	0	0	0	494
Rezina, Primăria or. Rezina	0	0	0	0	0	0	0	103	0	0	0	0	0	0	0	88	2413	0	0	0	0	0	0	75
Rîșcani, Primăria s. Gălășeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	288	0	0	0	0	0	0	0	279
Rîșcani, Primăria s. Săptelebani	0	0	0	0	0	0	0	102	0	0	0	0	0	0	0	89	0	0	0	0	0	0	0	78
Sîngerei, Consiliul Raional	0	0	0	0	0	0	0	1096	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2226
Sîngerei, Primăria com. Grigoriu	0	0	0	0	0	0	0	224	0	0	0	0	0	0	0	224	0	0	0	0	0	0	0	217
Șoldănești, Primăria com. Dobrușa	0	0	0	0	0	0	0	936	0	0	0	0	0	0	0	834	0	0	0	0	0	0	0	760
Soroca, Primăria com. Ocolina	0	0	0	0	0	0	0	225	0	0	0	0	0	0	0	192	0	0	0	0	0	0	0	170
Ștefan Vodă, Primăria s. Slobozia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	553	0	0	0	0	0	0	0	610

Furnizorii de ajutor de stat	2021								2022								2023							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat a de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat a de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat a de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Ștefan Vodă, Primăria s. Talmază	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	912
Strășeni, Primăria mun. Strășeni	0	0	0	0	0	0	0	566	0	0	0	0	0	0	0	520	0	0	0	0	0	0	0	456
Consiliul raional Taracia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	623	0	0	0	0	0	0	0	458
Taracia, Primăria com. Albota de Jos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	841	0	0	0	0	0	0	0	800
Taracia, Primăria com. Albota de Sus	0	0	0	0	0	0	0	332	0	0	0	0	0	0	0	569	0	0	0	0	0	0	0	520
Taracia, Primăria com. Budăi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	13
Taracia, Primăria s. Corten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	255	0	0	0	0	0	0	0	243
Taracia, Primăria s. Novosiolovca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	271	0	0	0	0	0	0	0	326
Taracia, Primăria s. Valea Perjei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	331
Telenesti, Primăria or. Telenesti	0	0	0	0	0	0	0	1462	0	0	0	0	0	0	0	1270	0	0	0	0	0	0	0	1151
Ungheni, Primăria com. Boghenii Noi	0	0	0	0	0	0	0	36	0	0	0	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0	0	0	18
Ungheni, Primăria s. Chirileni	0	0	0	0	0	0	0	101	0	0	0	0	0	0	0	80	0	0	0	0	0	0	0	59
Direcția Generală de Finanț al Găgăuzia	6592	0	0	0	0	0	0	0	7209	0	0	0	0	0	0	0	10000	0	0	0	0	0	0	0

Furnizorii de ajutor de stat	2021								2022								2023							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reduce rile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	Reduce rile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
UTA Găgăuzia, Ceadir-Lunga, Consiliul Raional Ceadir-Lunga	0	0	0	0	0	7245	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
UTA Găgăuzia, Ceadir-Lunga, Primăria s. Baurci	0	0	0	0	0	0	0	389	0	0	0	0	0	0	0	346	0	0	0	0	0	0	0	306
UTA Găgăuzia, Ceadir-Lunga, Primăria s. Cazachia	0	0	0	0	0	0	0	719	0	0	0	0	0	0	0	617	0	0	0	0	0	0	0	558
UTA Găgăuzia, Ceadir-Lunga, Primăria s. Tomai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	261	0	0	0	0	0	0	0	547
TOTAL	613685	319765	14141	84671	7262	61845	31240	66696	390049	373191	7802	71512	13143	14675	30132	68202	394910	418815	9499	27384	2798	46154	9445	123146